

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—. — Poštno-čepovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Vprašanje naših občin.

Občina je poleg rodbine najprvotnejša oblika združbe ljudi, ki stanujejo v istem kraju. Kadar se določena skupina ljudi naseli na določenem kraju, nastane občina ali kot združna ali kot gospostvena oblika organizacije. Občina torej ni samovoljna društvena tvorba, marveč je naravni razvoj in naravno razširjenje rodbine, zlasti ako se oziramo na prvotni postanek družabnega življenja. Socialna narava človekova, ki je občini dala postanek, ji je tudi določila delokrog in pravice. Skrbeti mora občina za red in varnost ljudi, ki spadajo v njen okoliš, ter za takšne naprave in ustanove, ki pospešujejo javni blagor in ki so za njih ostvarjenje moči in sredstva poedincev preslaba. Zato potrebuje občina posebno avtoriteto (oblast), pa tudi potrebna sredstva, in vsled tega mora imeti ali svoje imetje ali pa morajo k potrebnim sredstvom prispevati občani z dajatvami in davki.

Ker je občina ne samovoljna, marveč naravna družba z določenim ciljem in delokrogom, ji pripada gotova mera samostojnosti, neodvisnosti in samouprave. Ker je vsa država razdeljena na občine ter je občina del države, se mora občina volji države pokoriti. Državi ne more biti vseeno, ako se po občinah širi državni sovražni duh; tudi občini ne more biti vseeno, ako se državi rušijo temelji ter se ji rešitev njene naloge onemogočuje: med obema vlada ter tudi mora vladati razmerje vzajemnosti. Državi pripada nad občinami nadzorovalna pravica, in to tem bolj, ker imajo občine poleg svojega naravnega delokroga v moderni državi še tudi preneseni, od države ji izročeni delokrog.

Zakonodajna državna oblast izdaje potom posebnih zakonov organizatorne in urejevalne predpise za občine. Pričakuje se, da bo tudi v naši državi izšel kmalu nov občinski zakon. Kakšen bo ta zakon, se ne more napovedati, ker pristojni činitelji o tem niso v ničemer obvestili javnosti. Po časnikih se pojavljajo ugibanja, ki imajo na sebi večje ali manjše znake verjetnosti. Ni praktične vrednosti v njih in zato je odveč, da bi se z njimi bolj podrobno pečali. Ako se bomo sedaj še nekoliko porazgovorili z ljubljanskim dnevnikom »Jutro«, storimo to iz razloga, da njegove nazore primerno osvetlimo ter zavrremo.

»Jutro« piše v svoji številki 26. septembra med drugim sledeče: »Razumljivo je, da se pripravlja kot prvi korak k ureditvi samoupravnega problema revizija dosedanjega teritorialnega obsega občin potom komasacije občinskih teritorijev, katere edini cilj je omogočiti vsaki občini vzdrževanje nujnega in modernim nalogam občine odgovarjajočega aparata ter jo usposobiti, da bo mogla v svojem delokrogu ustanoviti, odnosno vzdrževati razne občekoristne naprave, ki so mali občini sicer nedosegljive. — Računati moramo s tem, da se bo tudi v ljubljanski in mariborski oblasti izvršila morda še v toku letošnje jeseni komasacija, ki bo mnogo malih občin spojila v večje občinske edinice, odnosno izvedla ponekod potrebna zaokroženja občinskih teritorijev.«

Odgovornost za to poročilo kajpada prepuščamo »Jutru«. O komasaciji sami, to je, da rabimo domač in bolj razumljiv izraz, o zlaganju občin bi se dali navesti razlogi za in proti. So razlogi, ki govorijo za teritorialno (ozemsko) male občine, so pa tudi razlogi, ki govorijo za po obsegu velike občine. Če bi te razloge položili na tehtnico, ne vemo, katera stran bi pretegnila. Toda ne gre v tem vprašanju govoriti teoretično (znanstveno), marveč je potrebno, da se vzamejo v poštev dejanske razmere v Sloveniji. Sedanje občine, med kojimi je veliko število ozemsko malih občin, so posledica dolgotrajnega zgodovinskega razvoja in so zrastle z razvojem in organizacijo javnega in narodnega življenja v Sloveniji. Samo prav tehtni razlogi morajo biti merodajni, da bi se na organizaciji občin izvršile spremembe.

»Jutro« je tudi na tem stališču, pa samo z ozirom na mestne in trške občine. Glede na te občine izjavlja »Jutro«: »Bila bi največja pogreška, ako bi se jih skušalo utopiti v okolcah z deloma čisto drugimi gospodarskimi in socialnimi interesi. Tu se ne bi pridobilo nič, nasprotno bi se izzvale škodljive borbe, ki bi delasposobnost tako povečanih občin znatno oslabile, a ne

povečale.« Po »Jutrovem« naj bi torej bilo tako: Kmetijske občine naj se komasirajo, naj se zložijo, mestne in trške občine pa ne. Malomestne in trške občine, ki so, da rabimo »Jutrov« izraz, »napredne«, naj bi ostale v svojem dosedanem obsegu, če tudi štejejo včasih komaj 1000 in še manj kot 1000 prebivalcev, kmetijske občine pa naj bi se zložile, da se doseže število 2000 in še več prebivalcev, predpisanih in potrebnih za občino!

Da je »Jutro« tukaj prišlo navzkriž z načelom enakopravnosti, je jasno in obenem značilno. Ako »Jutro« poudarja, da so »naše mestne in trške občine historične (zgodovinske) edinice«, mora nam biti dovoljeno paudariti, da so mnogotere malomestne in trške občine na Slovenskem Štajerskem in tudi drugod res »zgodovinske edinice« in sicer v zgodovini nemškutarije. Saj jih je upravna politika prejšnje države zato ločila od okoliških slovenskih kmetijskih občin, da vzdržuje in ojačuje nemškutarstvo v slovenskih krajih. Ali takšne »zgodovinske edinice« zaslužijo, da se ohranijo v naši narodni državi?!

Naposled je treba ugotoviti čudno stališče, ki ga zavzema »Jutro« v vprašanju, kdo naj sodeluje pri predpripravah za preosnovo občin. Piše namreč: »Poročajo nam, da sta naši oblastni samoupravi ponudili sreskim poglavarstvom svoje sodelovanje v predpripravah za izvedbo tega reformnega dela s konkretnimi nasveti in predlogi. Nam se zdi, da zaenkrat ni zakonske možnosti, da bi oblastni komisarji inicijativno mogli sodelovati s sreskim poglavarji, se nanje obračati in jim dati nasvete. To bi bilo pač nedopustno prekoračenje njihovega delokroga.« Po »Jutrovem« mišljenju torej ne bi smela komisarja oblastnih samouprav v Sloveniji kot zastopnika oblastne samouprave sodelovati pri predpripravah za preosnovo občinske samouprave. Za to baje ni zakonske možnosti, to bi bilo nedopustno prekoračenje njihovega delokroga. Kdo pa naj vzame vso to stvar v Sloveniji v roke? »Jutro« meni: Komisija, imenovana od ministrstva v Beogradu. Tako bo vprašanje preosnove občin v Sloveniji najboljše rešeno.

Novi zakon o vojski.

»Službene Novine« v Beogradu so v svoji številki 23. septembra objavile novi zakon o ustrojstvu vojske in morarice. Zakon obsega 358 členov. Z njegovim uveljavljenjem preneha veljati zakon o ustrojstvu vojske i mor-

narice od 9. avgusta 1923. V naslednjem poročamo o njegovih podrobnostih, v kolikor zanimajo tudi širje kroge čitateljstva.

Vojaška obveznost.

Vojaška obveznost je splošna in vsak ima pravico in dolžnost služiti v vojski. Vsakdo mora osebno odslužiti svoj rok in ni mogoče imeti namestnika v kaki drugi osebi, niti se ne more odkupiti od te obveze. Trajno nesposobni plačujejo vojnico. Osebe, ki jim je odvzeta državljanska čast, ne morejo služiti v vojski. V primeru vojne se uporabljajo v zaledju; tudi ti morajo plačevati vojnico. Vojaška službena obveznost prične z izpolnjenim 21 letom in traja do vštete 50 leta starosti. Službena obveznost v operativni vojski traja od 21 do 40 leta, v rezervi pa od 40 do 50 leta.

Kaderski rok.

Službovanje v stalnem kadru (kaderski rok) pričinja v tistem koledarskem letu, v kojem rekrut dovrši 21 leto, in traja normalno 18 mesecev v vojski, a 2 leti pri mornarici in pri zrakoplovstvu. Kdor se namenoma odtegne odsluženju kaderskega roka (vojni begunec), a ga ujamejo pred izpolnjenim 40 letom, mora odslužiti triletni kaderski rok.

Dijaški rok.

Do devetmesečnega dijaškega roka imajo pravico za vojaško službo sposobni rekruti, ki so dovršili univerzo, srednjo ali odgovarjajočo strokovno šolo ali najmanj šest razredov gimnazije ali realke, vsi ti pod pogojem, da v devetmesečnem roku uspešno končajo šolo za rezervne oficirje.

Vojaška obveznost bogoslovcev.

Tudi za bogoslovce vseh veroizpovedanj obstoja vojaška obveznost. Kaderski rok za nje znaša šest mesecev in ga morajo odslužiti v bolnicah ali bolničarskih četah. Ako 4 leta po končani študiji ne stopijo v duhovniški stan, so dolžni služiti do polnega roka 14 mesecev.

Skrajšani rok.

Skrajšani kaderski rok je predviden za dijake, za katere znaša 9 mesecev, in za rekrute zrakoplovnih čet, katerim se skrajša rok na 12 mesecev, če se izkažejo s spričevalom kake domače ali inozemske šole o dovršeni pilotaži in pokažejo po enoletnem službovanju dovoljno znanja.

Skrajšani devetmesečni rok je predviden tudi za rekrute-hranitelje, to je za one, katerih oče je že star in za priobitno delo nesposoben in ni drugega nad 17 let starega moškega, ki bi skrbel za rodbino.

Oprostitev od vojaške službe.

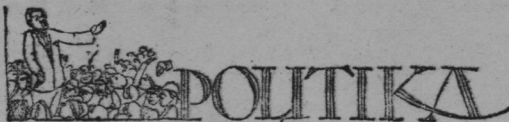
V smislu člena 50 so oproščeni vojaške službe: a) stalno nesposobni; b) začasno nesposobni, če do 25 leta starosti niso postali zopet sposobni; c) rekruti, ki so do 25 leta starosti edini

hranitelji svoje rodbine in žive od poljedelskega posestva ali osebnega dela in ne plačajo nad 120 Din neposrednega davka. Med nesposobne člane familije (družine) se računajo ženske in od moških tisti, ki še nimajo 17 let ali pa so dovršili 60 let, kakor vsi v obče brez ozira na starost, ki jih je vojaška komisija spoznala za stalno nesposobne.

Odgoditev kaderskega roka.

Odgoditev kaderskega roka se dovoli rekrutom-dijakom, če jih odsluženje kaderskega roka zadene v študijski dobi, toda nadalje od 27 leta starosti. Odgoditev roka je dalje dopustna re-

krutu iz rodbine, v kateri je poleg rekruta samo še eden za delo sposoben član, ki že služi kaderski rok, dokler se ta ne vrne iz vojaške kaderske službe. In končno je predvidena odgoditev kaderskega roka rekrutu, ki vzdržuje sodno zaporno kazen. Če traja kazen preko 27 leta starosti, se rekrut ne pozove več v kadersko službo, marveč mora plačati vojnico a se istočasno vpiše v operativno vojsko. Posebne določbe vsebuje zakon glede kaderskega roka izseljencev. Izseljencem, ki žive v kaki evropski državi, je dopustna odgoditev roka do 23 leta, izseljencem v prekomorskih državah pa do 27 leta starosti.

V NAŠI DRŽAVI.

V zadnjem tednu je bilo uzakonjenih nekaj novih zakonov. Z vsemi onimi, ki so važni za naše podeželsko ljudstvo, se bomo bavili od številke do številke na uvodnem mestu.

Posvetovanja v Pirotu. V srbskem mestu Pirot zborujejo zastopniki naše države in Bolgarije. Doslej je bilo na pirotskih posvetovanjih sestavljeno v obeh jezikih besedilo pravilnika o policijskih ukrepih za olajšani prehod preko državne meje. Podpisani so bili pravilniki o obmejni službi, ki naj zagotovijo mir ter red na meji. Sestavil se je tudi pravilnik o dvolastnikih.

Ministri Male antante. Ob priliki zasedanja Društva narodov v Ženevi so se sestali na posebna posvetovanja zunanji ministri držav Male antante. Zastopniki Male antante so ugotovili, da je položaj v Avstriji skrajno vznemirljiv in da bi bil izbruh državljanske vojne v Avstriji za evropski mir silno nevaren. Ministri so razpravljali tudi o odstranitvi napetosti med Jugoslavijo in Bolgarijo. Prihodnja konferenca Male antante bo v dveh ali treh mesecih v Pragi.

Jugoslavija izvoljena v komisijo za nadzorstvo oborožitvene industrije. Štiri tedensko zasedanje Društva narodov je zaključeno. V komisijo za nadzorstvo oborožitvene industrije sta vstopila kot nova člana zastopnika Jugoslavije in južnoameriške države Peru.

Obmejna pogajanja med našo državo in Madžarsko. V zunanjem ministertvu v Beogradu se vršijo med madžarskimi in našimi zastopniki pogajanja za ureditev obmejnega prometa.

Grški zunanji minister Venizelos se bo ustavil na povratku iz inozemstva v Beogradu 7. oktobra. Ob tej priliki bo imel krajše sestanke z našim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrija dobila novo vlado. Dosednji avstrijski kancler Streeruwitz je odstopil. V dostojanstvu kanclerja ga je nadomestil šef dunajske policije Schober, ki je sestavil novo vlado iz političnih in nepolitičnih osebnosti. Namen Schoberjeve vlade je, upostaviti v Avstriji mir ter red.

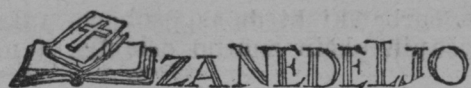
Razpust čehoslovaškega parlamenta. Obe čehoslovaški zbornici sta razpuščeni. Nove volitve so razpisane za 27. oktober. Glavna borba se bo vršila med združenimi koalicijskimi strankami in socijalisti.

Italija je vpeljala eno uro verouka v vse srednje šole. Tisti učenci, za katere zahtevajo starši pismeno, da se jih ne poučuje v verouku, bodo od njega oproščeni.

Kedaj bi bila mogoča pogajanja med Anglijo in Rusijo. Vedno se piše in raznaša v svet začetek pogajanj med sovjetsko Rusijo in angleško državo. Anglija smatra, da so pogajanja brezpredmetna, dokler ne sprejmejo boljševiki teh-le osnovnih pogojev za sporazum: 1. Sovjetska Rusija mora priznati predvojne dolgove. 2. Sovjeti morajo opustiti širjenje komunizma po angleškem ozemlju.

V Afganistanu zopet boji. Srednjeazijsko kraljestvo Afganistan nam je znano po pregnanem kralju Amanulahu. Za njim se je urinil na afganistanski prestol Habibulah, mož zelo temne preteklosti. Proti imenovanemu se je uprl bivši afganistanski vojni minister Nadir kan, ki prodira proti glavnemu mestu Kabul. Bajse se obeta kralju Habibulahu slaba in se širi vest, da je bil umorjen.

Krvavi obračuni v rusko-kitajskem sporu. V rusko-kitajskem sporu se ne gane zadeva nikamor. Obe armadi si stojita z orožjem v roki nasproti. Doslej so vpadli večkrat na rusko ozemlje Kitajci in ruski belogardisti (ruski begunci). Sovjeti napovedujejo za te vpade krvav obračun.

Sv. Terezija Deteta Jezusa.

Spominski dan 3. oktober. Svetnica, ki je živela še takorekoč med nami, pa že uživa čast oltarjev,

je Mala Cvetka — Terezija Deteta Jezusa.

Rodila se je 2. januarja leta 1873 kot deveti otrok v precej premožni družini Stanislava Martin v Alanson na Francoskem. Malo cvetko so jo imenovali v hiši in so jo zelo skrbno negovali. Mati ji je sicer zelo zgodaj umrla, a

nadomestiti jo je skušal skrbni in globokoverni oče. Tudi se je začela Frančiška Terezija — tako ji je bilo ime — z vso ljubeznijo in gorečnostjo oklepati nebeške Matere Marije, ki ji je izprosila velike milosti, med drugim tudi, kakor je bila Frančiška Terezija popolnoma prepričana, hitro ozdravljenje iz dolgotrajne in težke bolezni, ki se je je lotila v njenem otroškem letu.

Pri skrbni vzgoji, ki jo je Frančiška Terezija imela, je začela res cveteti za Boga. Zelo zgodaj — bila je stara petnajst let — se je pri njej že javila misel na poklic in jo je silila, da to izvrši. Vedno je čutila v sebi voljo, da se čisto izroči in posveti Bogu. S 15 letom pa je postal ta klic tako močan, da je Frančiška Terezija rekla, da mu mora slediti, četudi bi morala iti skozi ogenj. Dne 9. aprila leta 1888 je smela vstopiti v karmeličanski red.

Sedaj se je njena duša hitro dvigala v velike višine. Ostala je sicer pred svetom vedno kot otrok. Nič posebnega ni bilo opaziti na njej, a v svoji duši je opravljala čisto na skrivnem sto in sto malih dobrih del in Boga je ljubila in svojega bližnjega. O tem notranjem življenju kaže sledeče: Do neke svoje svoje rodovne sestre je Terezija Deteta Jezusa, kakor se je v samostanu imenovala, čutila neko mržnjo. To je hotela premagati, ne samo po mišljenju, temveč tudi po delih. Če jo je srečala, je na tihem molila za njo. Če je že bila na tem, da bi ji neprijazno odgovorila, je hitro pogovor obrnila drugam. Če je postal boj že prehud in prevroč in se je bala, da bi podlegla, je zbežala. Tako je prišlo, da je nekega dne dotična sestra vprašala Tereziko: »Sestra Terezija, povejte mi vendar, kaj na meni vas tako vleče na mene? Nikoli vas ne srečam, da se mi ne bi ljubeznivo nasmejali.« Kar je Malo cvetko vleklo k tej sestri, je bil Jezus, o katerem je Terezika vedela, da živi tudi v duši njene sosesre.

V samostanu so mlado redovnico kmalu spoznali za vredno, da so jo določili za pomočnico voditeljici novink. Z vso ljubeznijo in skrbjo se je oklepala važne, pa tudi težavne službe, novinke pa so je tudi bile udane z vso ljubeznijo in spoštovanjem. In kako je Mala Terezija vodila novinke. Sama je napisala: »Voditi jih hočem na potu duhovnega otroštva, po potu zaupanja in popolne vdanosti.«

A ni dolgo delovala v tej službi. Bila je zrela za Boga in Bog je hotel utrgati svojo cvetko in jo presaditi na nebeške livade. Težka bolezen se je je lotila in je polagoma pila njeno moč in življenje. Vedno večja ljubezen do Boga je živela v njenem srcu, pa tudi vedno večja ljubezen do bližnjega. Zato je lahko rekla na smrtni postelji: »Vedno sem ljubila Boga, in Bog mi bo vračal ljubezen. Zato bom po svoji smrti sipala rože na zemljo.« 30. septembra leta 1897 je sklenila svoje življenje. Ko je še enkrat zatrdila svojo ljubezen Bogu, pokorščino in vdanost, ko je še enkrat polna sreče uprla svoj pogled na podobo Marijino, je odšla njena duša tja, kamor je celo življenje hrepenela.

In res takoj po svoji smrti je začela sipati rože na zemljo, na njeno priprošnje je delil Bog velike in mnoge milosti. Mnogi so bili rešeni iz velikih nevarnosti, zadobivali so zdravje, življenje mnogih je postajalo drugačno, boljše. Zato se tudi ni čuditi, da je Cerkev pri tej božji izvoljenki napravila neko izjemo. Ko Cerkev silno redko koga pred 50 letom po njegovi smrti proglasi blaženim ali celo svetnikom, je pri Mali Tereziji to storila že v 25 letu. 29. aprila leta 1923 je bila proglašena blaženim, v svetem letu 1925 pa jo je papež Pij XI. prištel svetnikom.

Terezija Deteta Jezusa je v zelo kratkem času dosegla visoko stopinjo svetosti. To pa po kratki poti, ko se je ravnala po besedah Kristusovih: »Ako ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.« Otrok, vdan, pokoren, ljubeč božji otrok je hotela biti v vsakem svojem dejanju, to jo je pripeljalo k njeni popolnosti.

Naj bi postalo tako tudi naše življenje. Skušajmo biti tudi mi pri vsakem svojem koraku, pri vsakem svojem dejanju, pri vsaki svoji misli vdani in ljubeči otroci božji. Tako bo lahko živelo v naši duši tukaj na zemlji veliko zaupanje v Boga, to nas bo tudi gotovo pripeljalo v božje očetovsko naročje.

Kardinal Dubois. V Parizu je precej nepričakovano umrl tamošnji nadškof in kardinal Dubois, ki je letos obhajal s papežem vred svoj zlatomašniški jubilej in ki se je mislil pretečeni teden še udeležiti svetovaclavskih slavnosti v Pragi. Rajni kardinal, ki so ga odlikovale velika nadarjenost, globoka vernost in iskrena pobožnost je katoliški stvari na Francoskem silno veliko koristil. Dosegel je, da so se začeli protiverski zakoni bolj milo izvajati in kratko pred smrtjo je še lahko izrekel upanje, da bodo sploh odpravljeni. Pokojni kardinal je bil tudi prijatelj Slovencev in je kmalu po osvoboditvi obiskal naše kraje.

Svetovaclavske proslave. Minuli teden so Čehi zaključili slovesnosti v spomin tisočletnice smrti svojega velikega vojvode sv. Vaclava. Proslave so se udeležili tudi zastopniki češke vlade, med njimi tudi predsednik čehoslovaške republike Masarik, ki je imel tudi govor o pomenu sv. Vaclava za češki narod. Proslave so se udeležili tudi zastopniki inozemstva, Francije, Amerike in od drugod. Med njimi so tudi Hrvatje, ki so se v nedeljo dne 22. septembra udeležili v Trnavi na Slovaškem velike slovesnosti v spomin Hanlika, ki je bil v Trnavi rojen, pa je pozneje bil škof in kardinal v Zagrebu in si je pridobil velike zasluge za hrvatski narod.

Izkupila. Dva potepuha gresta mimo neke njive, kjer seje kmet. Porogljivo mu rečeta: »Oče le delajte, midva bova pa sad vašega truda uživala.« — »To je lahko mogoče,« odvrne kmet, »ravno sem konopljo, iz katere prediva se spletajo vrvi za vislice.«

NOVICE

Zoper neumnost se borijo bogovi zama. Ta pregovor so imeli stari Grki in Rimljani. Kako je ta pregovor resničen, se more uveriti vsakdo, ki je čital drugi članek v »Kmetem listu« z dne 25. septembra. V tem članku, ki ima naslov: »Vera je v nevarnostila«, se »Kmetem list« togotno zaganja v »Slovenskega Gospodarja«. Je že tako: če se nekomu stopi na rep, pa zacvili.

»Slovenski Gospodar« je namreč v svojem poročilu o izidu volitev v okrajne cestne odbore dostavil pripombo: »Pristašev naših katoliških organizacij toliko (navedeno število), ostalih toliko.« Ta skromna pripomba je »Kmetem list« tako razjarila, da je skočil ter poln gneva zakričal: Kaj pa smo mi, ali smo krivoverci, Turki ali zamorski pogani? Kaj je »Kmetem list« in kaj so tisti, ki njemu zaupajo, to vedo sami najbolj. Ako vas »Kmetem list« proglašja za krivoverce, Turke in zamorske pogane, presto mu! Mi tega nismo storili ter tudi ne bomo storili. Mi smo poročali o članih katoliških organizacij. Ako »Kmetem list« tiste, ki niso člani katoliških organizacij, ocenjuje kot proglašene za Turke in zamorske pogane, kaj moremo mi storiti drugega, nego da to vzamemo na znanje? Kako čudovita je logika (način mišljenja) »Kmeteskega lista«, se tudi vidi iz tega, da v tem članku z ozirom na volitve v okrajne cestne odbore začuden povprašuje: Ali je potreben tudi katoliški pesek? Katoliški parni valjarji? Katoliški konji, avtomobili, vozovi? Slovensko kmetem ljudstvo je pri volitvah v okrajne cestne odbore tega čudovitega misleca (»Kmetem list«) podučilo, da ne gre za pesek, parne valjarje, konje in avtomobile, marveč gre za ljudi, ki z vsem tem razpolagajo v okraju. Naše kmetem ljudstvo je pri teh volitvah, ki so se izvršile brez vsake strankarske agitacije, zopet dokazalo, da opravljanje javnih poslov izročuje samo možem, ki so istih načel in istega svetovnega nazora, kakor je ono samo. Ako to »Kmetem listu« ni prav, kaj moremo mi zato? Ako pa se hoče z zaganjanjem v nas nekoliko potolažiti, mu to radi privoščimo.

Iz mariborske kaznilnice sta pobegnila od dela na polju dva kaznjenca, ki sta se zatekla na Pohorje. Radi pomanjkanja hrane in zastrupljenja s strupenimi jagodami je moral eden iskati pomoči na Hlebovem domu na Smolniku nad Rušami. Izstradanega reveža so pripeljali v Maribor in ga spravili na varno, njegov pobegli tovariš še uživa prostost.

Za tisočake oškodovana poštna hranilnica. Mariborska policija ima precej opravka z odkritjem nepoštenjakov, ki so v zadnjem času osleparili poštno hranilnico za več tisočakov. Že meseca julija so se pojavile v raznih krajih Slovenije in Hrvatske hranilne knjižice Poštne hranilnice, s katerimi so sleparji ogoljufali pošto za težke tisoča-

ke. Do vložnih knjižic so prišli na ta način, da so v resnici vložili na ime raznih tvrdk po 100 Din, nato pa ponaredili nadaljne vloge, ponaredili podpise uradnikov in jih overovljali s pošt-nimi žigi tako spretno, da je bil vsakršen dvom v verodostojnost izključen. Nato so se sleparji zglaševali na raznih poštah in dvignili samo v dveh dneh nad 20.000 Din. Dvigali so zneske po 1000 Din, ne da bi vzbudili suma. Končno se je zgasil eden izmed sleparjev tudi na Pragerskem, kjer pa poštni uradnik Franc Fludernik, ki je vršil službo, ni zaupal podpisom. Koncem avgusta je namreč v času, ko prihaja na Pragersko največ vlakov, prišel neki 35—40 let stari moški na pošto ter hotel izkoristiti priliko, ko upravnik ni bilo v uradu, temveč samo podrejeni uradnik. V vložni knjižici ni imel potrjena zadnje vloge, zato mu je pošta hotela ustreči na ta način, da se je hotela poučiti pri pošti, ki naj bi vlogo prejela. V času, ko je upravnik skušal dobiti po telefonu potrebno obvestilo, pa je neznanec izginil. Upravnik pošte ga je takoj skušal izslediti in je obvesti tudi orožništvo, vendar pa je zasledovanje ostalo brez uspeha. Z njim vred je izginila tudi vložna knjižica. Ker so bile ponarejene vložne knjižice izstavljene na imena tudi nekaterih Mariborčanov, je bila preiskava poverjena mariborski policiji.

Ženska s koso. V Gornjih Hočah pri Mariboru se je pripetil v vinotoču ob prisotnosti mnogo gostov krvav dogodek. Sredi veselja se je začel prepir med zasebnico Ano Kovačičevo in Lojzkom Domadenikom. Ženska se je med preprirom tako razljutila, da je zamahnila s koso proti Domadeniku. Ogroženemu očetu je priskočil na pomoč njegov 24 letni sin, ki je prestregel zamah. Udarec s koso je bil tako silovit, da je sinu Henriku presekal desnico in so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico.

Neznani vlomilci po Slov. goricah. Krog Št. Lenarta v Slov. goricah se dogajajo ponočni vlomi v kmečke domove. Doslej neznani vlomilci so odnesli raznim posestnikom za več tisoč Din obleke. Ljudstvo po Slov. goricah je radi neprestanih nasilnih nočnih obiskov v neprestanem strahu.

Poroka. V ponedeljek dne 23. septembra tega leta se je v Sv. Petru pod Sv. gorami poročil graditelj Katoliškega doma ter duša gibanja tamkajšnjih katoliških organizacij g. Lojze Zorenč, posestnik in župan v Sv. Petru z gđč. Miciko Lah. Mlademu paru obilo nebeškega blagoslova!

Pozor glede požarnega zavarovanja! Odkar sem prevzel glavno zastopstvo naše slovenske »Vzajemne zavarovalnice« v Mariboru, prihajajo posestniki sami in se zavarujejo proti požaru pri mojem zastopstvu. Nekateri agenti drugih zavarovalnic pa so prišli na »imenitno« misel in se izdajajo na kmetih, da so od mene poslani. Na ta način vlovijo mnoge posestnike k tujim zavarovalnicam. Da morem nastopiti proti taki nepošteni konkurenci, prosim, da vsakega agenta, ki pravi, da je od mene poslan, primete in od njega zahtevajte legitimacijo. In tak nepridiprav je zavaroval kmete v okolici Sv. Marjete za 20.000 Din pri inozemski zavarovalni družbi, a noličilo in plačilo mu je poslal za Din 200.000! — Ako je komu glede zavarovanja kaj nejasno,

ali ima kaj spremeniti, naj mi piše dopisnico, ali pa me poišče na mojem domu — Franjo Žebot, glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice«, Maribor, Loška ulica 10.

Radio-Mariber. Čas naglo teče, tudi moderne iznajdbe naglo napredujejo. Danes si je na primer radio, ki so ga med vojno le vojne sile uporabljale, osvojil že celi svet, postal je naravnost kulturna potreba. Poprej se je črpalo za vsako življenje potrebni napredek iz knjig, brošur in listov, danes so v vseh važnejših mestih vpeljane radio-oddajne postaje in s pomočjo radio-aparatur lahko na svojem domu dnevno poslušate poročila o svetovnih dogodkih, poučna in gospodarska predavanja, cene svetovnega trga, vremenska poročila, koncerte, opere, operete, splošno vse, kar je poučno in zabavno. To priliko so izkoristile razne tvrdke, ki so na radio trg vrgle razne aparate, od katerih so pa nekateri že zastareli, nekateri so pa v primeri z najnovejšimi popolnimi aparati predragi. Opisane nedostatke hoče temeljito odstraniti novoustanovljena zadruga Radio-Mariber, ki se nahaja skupno s Prosvetno zvezo na Aleksandrovi cesti 6, pritličje. Njeni namen je, da širni plasti slovenskega ljudstva vzbudi zanimanje za radio-amaterstvo in mu dokaže, kolike napredne vrednosti je radio za vsaki slovenski dom. Zadruga bo izdajala potrebne lepake, poučne brošure in bo ob enem prirejela poučne tečaje. Vsakemu interesentu bo pomagala s pravičnimi nasveti in s praktičnim izboljšanjem že obstoječih radio-aparatur. Nadalje bo posredovala ugodni nakup novih aparatov in njegovih sestavnih delov. Zadruga ima lepo zalogo aparatov največjih svetovnih tvrdk in tudi poedinih sestavin. Specijelno pa izdeluje zadruga štiri cevni »Neutro-Reinartz«, ki je dandanes najboljši aparat, s katerim je možno slišati v zvočniku najmanj 50 postaj in s slušali nad 70. Posebno dobro in razločno je slišati oddajno postajo Ljubljana.

Skrivnostni napadalci. Dne 25. septembra sta se vračala iz postaje proti Št. Lovrencu na Pohorju dva veleposestnika. Nenadoma so planili nad oba neznanca in ju potolkli od zadaj do nezavesti. Eden od napadenih Črešnik je bil zaboden z nožem v vrat. Izropana nista bila, ker sta prišla napadena naglo k zavesti, je bilo čuti od daleč korake in nato so jo tolovaji odkurili brez zaželenega uspeha.

Palestina, skozi tisočletja torišče krvavih bojev, danes odmeva od bojnega krika med Arabci ter Židi. Starodavna dežela Filistejcev, obljubljena dežela, je od 1. junija 1920 pod pokroviteljstvom Anglije. Angleške čete so osvojile svete kraje leta 1917. Od 887.000 prebivalcev jih je 641 tisoč mohamedancev (Arabcev ter Sircev), 158 tisoč židov, 78 tisoč kristjanov, ostalo so Druzi in Samarjani. Cela Palestina meri 22.989 kvadratnih km. Glavno mesto Jeruzalem šteje 62.578 prebivalcev (od teh je 23 tisoč židov, 15 tisoč kristjanov in 13 tisoč mohamedancev). V Palestini izhaja 63 čisopisov (31 v hebrejskem, 19 v arabskem in 6 v angleškem jeziku).

V Newyorku se ukrade letno 12.000 avtomobilov. Angleška in Francoska beleži čimdalje več tatvin avtomobilov. Amerika je v tem oziru na višku. V Ameriki se ukrade letno avtomobilov v vrednosti 300 milijonov dolarjev. Samo v Newyorku izgine letno 12 tisoč avtomobilov. »Auto-brigada«, kateri načeljuje poročnik Dillon in koje dolžnost je zasledovati tatove, ima polne roke dela. 80 odstotkov ukradenih vo-

zil leta 1927 je bilo najdenih in vrnjenih prizadetim.

Najnovejše ameriško čudo: Odtisek glasu! Razna policijska ravnateljstva v Ameriki se že poslužujejo povsem nove metode. Poleg odtiskov prstov policija zdaj vzame od zločinca tudi odtisek glasu. Gramofonski posnetek glasu zločinca se zamore izvršiti brez njegove vednosti in to med zasliševanjem. Odtisek človeškega glasu ima čisto posebno obeležje, ki uspešno omogoča zaslišanje v zaporu se nahajajočega zločinca. Ko bo policija razpolagala s splošno in popolno zbirko glasov zloglasnih oseb, bo njen posel znatno olajšan. Žrtev zločinskega napada bo lahko poslušala razne plošče na gramofonu, ki reproducirajo glasove raznih zločincev in ko začuje glas, ki je zaklical: »Roke kvišku!«, bo takoj doznala, kateri je krivec med njimi.

Zaklad je odkril. V Allegan County v severoameriški državi Michigan je pustil farmer izvrtati 30 m globok vodnjak, iz katerega bi napajal živino. Nekega večera, ko so nehali z delom v vodnjaku, se je podal farmer po lestvi v globočino. Nesreča je hotela, da so se stene vodnjaka sesule in pokopale farmerja. Celih 45 ur je bil revež pod sut, predno so ga odkopali in ga rešili. Kljub rešitvi so ga pa morali prepeljati v bolnico. V nezavesti je vedno govoril o zakladu, katerega je našel ter videl na dnu vodnjaka. Ko je ozdravel, je še vedno vztrajal pri trditvi, da je zadel pri pregledu novega štepiha na zlato. Po prihodu na farmo je pustil zasuti vodnjak očistiti in se je zopet spustil v globočino. Tokrat je našel v stranskem hodniku, ki je peljal iz dna pod zemljo, star zlat denar, sklede in žezlo, ki je imelo na koncu udelan dijamant. Gotovo je bila nekoč tu indijanska naselbina, ki je bila po kakšni nesreči zasuta in je imel poglavar naselbine v jami svojo zakladnico.

Ribe, ki onemogočajo raziskovanje. Neizmerno razsežni pragozdovi v Braziliji so še do danes neraziskani. Raziskovanje so onemogočena radi divjih indijanskih plemen, zveri, kač ter močvirij. Najnovejši raziskovalci pa poročajo, da ne morejo naprej po pritokih veletoka Amazonas radi rib roparic, ki se imenujejo »pirayas«. Ribe so dolge kvečjemu 30 cm, nastopajo v milijardskih skupinah in so nepopisno požrešne. Ako bi človek le stopil v vodo, se vržejo nanj in ga oglodajo naenkrat do belih kosti. Lotijo se celo krokodilov, divjih konj in sploh vsake živali, ki stopi v reko, da bi pila. Divjačina se niti blizu vode ne upa, ako sluti v njej grozne roparice. Indijanci se vozijo sicer v čolnih, a gorje, ako bi se čoln

Pri zastarajoči telesni potrebi, napetem trahu, odvečni želodčni kislini, glavobolu, razdražljivosti, tesnobnem počutku, splošni slabosti, utrujenosti odvaja zelo mila naravna »FRANZ JOSEFOVA« grenčica, v želodcu in črevesu nabrane zaostanke prebave in prepereči v mnogih slučajih, da se ne pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so se posluževali »FRANZ JOSEFOVA« vođe pri možeh, ženah in otrocih z največjim uspehom. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

razbil in bi ljudje pofrkali v vodo. Po brazilijanskih rekah se ne moreš kopti, niti piti ne smeš, ker si sicer oglo dan do belih kosti. Imenovane ribice so znatna ovira pri prodiranju po brazilijanskih pragozdovih, kjer je večkrat mogoče naprej le po rekah.

Pajki kot vremenski preroki. Pajek je znan že iz starih časov kot zanesljiv vremenski prerok. Čim več delavnosti kaže pajek, čim daljša je pajčevina, tem sigurnejše lahko sklepamo, da bo lepo vreme trajno. Ako pa proizvaja pajek le kratke nitke in male mreže, se bo obrnilo vreme kmalu na dež. Ako pa zapustijo pajki svoje mreže in se pokrijejo, bo sigurno deževalo. Pri spremenljivem vremenu je pajčevina neznahtna, kakor hitro se vreme izboljša, postanejo pajkove mreže večje. Najboljši čas za opazovanje pajkov je ob 10. uri predpoldne.

Konj — rešitelj. Turški jezdec srečajo v puščavi nedaleč od mesta Ark v Palestini tolpo tolovajskih Arabcev, vržejo se nad nje, mnogo so jih pobili, a ostale vjeli in jih odvedli proti Akru, da jih prodajo za sužnje. Na večer prenočijo skupno z ujetniki, ki so bili trdno zvezani v neki pusti dolini. Med ujetimi se je nahajal tudi Abu el Marš, ki je bil v boju ranjen na roki. Buden vsled bolečin, je čul med ostalimi konji tudi svojega žrebca, katerega je poznal po hrskanju. Ni se zmozel zadržati, da bi še vsaj enkrat ne pokramljajal s svojim zvestim spremljevalcem, in radi tega se je porival, dasi z zvezanimi nogami s težavo po rokah k svojem konju in ga je nagovoril: »Ubogi moj konjiček! Kaj bi počel med Turki? Bil bi zaprt v hlevu z ostalimi konji, žena in otroci bi ti ne prinašali več velodovega mleka, niti ječmena ali prosa. Zato ostani v svobodi, a jaz pa bom prisiljen biti suženj. Uteci in zdirjaj dcmu, povej moji ženi in otrokom, da se Abu el Marš ne vrne več in liži roke moji deci. To rekši, razseka z zobmi zasaneli sin puščave jermen iz kozje kože s katerim je bil konj privezan in si prizadeva ga pognati v beg. Zvest in pameten konj, videč svojega gospodarja ranjenega in zvezanega, sklone glavo, ga voha in zgrabišči z zobmi pas, ki ga je imel krog sebe, zdirja z gospodarjem, dokler ga ni prinesel na svoj dom, kjer ga je položil na pesek k nogam žene in otrok. Hvaležen Abu el Marš je oskrboval svojega rešitelja kakor najboljšega prijatelja, a ko je poginil, mu je postavil spomenik. Ime te pametne živali živi še danes v ustih Arabcev pri Jerihi.

Bratovska ljubezen. Ladja, plavajoča v Indijo, se je razbila ob obali zapadne Afrike. Nekateri mornarji in potniki so splezali na obrežje in od tam skušali priti do kakšne človeške naselbine. Ostali so si iz ostankov desk zbili malo ladjico, s katero so se podali zopet na morje v domnevi, da jim bo po morju lažje priti v kakšno zavetišče, ali pa srečati ladjo, ki jih reši. Na žalost pa takoj doznajo, da je ladjica zelo preobložena in krmar je naglasil, da utonejo ako čolnu teže ne zmanjšajo. »Najmanje dvanajst oseb«, ie nadalje-

val, »mora ladjo zapustiti, ako nočemo, da vsi utonemo.« Radi tega so sklenili, da nasipljejo v posodico belih kroglic, med katere pomešajo dvanajst črnih, izmed katerih si vsakdo eno potegne. Kdor potegne črno, se mora prostovoljno pognati v morje in umreti. Črno kroglico je potegnil tudi potnik, ki je imel seboj mlajšega brata. Ta je pokleknil pred kapetana in ga prosil, da ga vržejo v morje mesto starejšega brata. »Moj brat«, je govoril, »skrbi za očeta, mater in moji dve sestrici, brez njegove pomoči bi padli v veliko bedo, radi tega prizanesite njemu in mene vrzite v morje!« Kapetan mu je željo izpolnil. Pahnili so ga v vodo. Deček je plaval šest ur za ladjo in je ni izpustil izpred oči. To vzbudi kapetanu naposled sočutje in ukazal je, znovič ga vzeti na ladjo. Pridni deček ni s svojo ljubeznijo rešil zgolj le brata, nego je s

svojo vztrajnostjo osvobodil tudi sebe smrti.

Plemeniti rešitelj. Car Peter Veliki, ki je položil zaklad velikosti in moči Rusiji, se je vozil nekoč na ladji po morju. Prigodi se pa, da bukne silovit vihar, ki trešči nek ribarski čoln na ondi se nahajajoče skalovje. Takoj odpošlje car vse svoje ljudi ribičem na pomoč in ostane sam na ladji. Tu nepričakovano uzre, kako se neka ženska z malim otrokom bori brezuspešno z valovi, ki jo lahko vsaki hip pogoltnjejo. Prezrši nevarnost, ki mu lahko povzroči lastno smrt, se vrže car v razburkane valove ter srčno reši ženo in otroka, katera bi bila brez njegove pomoči postala žrtvi neizogibne smrti.

Primarij v p. dr. J. Harpf v Slovenjgradcu ordinira zopet redno od 7. oktobra t. l. naprej. 1210

Kako vladajo boljševiki na Ruskem.

IV.

Kaj je dal komunizem ruskemu kmetu?

Na Ruskem 90 odstotkov vsega prebivalstva pripada kmečkemu stanu. Komunisti so kmetom obljubili vso zemljo, ki je bila prej last države, ter vso zemljo veleposestnikov in graščakov. Ob enem so se obvezali, da, ako ne bodo odpravili, bodo vsaj znatno znižali davek.

Katero izmed teh obljub so bratje komunisti izpolnili, ko so prišli do vlade?

Komunisti so res vzeli vsem veleposestnikom zemljo, a vse zemlje niso dali kmetom. Najboljšo zemljo so si obdržali in so tu ustanovili razne zavode za kmetijstvo in živinorejo. Ti zavodi so mastna mesta za boljševiške lenuhe in korist od njih imajo le krajevni boljševiški poglavarji.

Boljševiška statistika sama potrjuje, da je 20 odstotkov te najboljše in najbolj plodne zemlje pod upravo teh sovjetskih zavodov.

Zanimivo je tudi to, da sovjeti, ki so prejšnjim lastnikom zemljo odvzeli, zdaj isto dajejo na vživanje zaslužnim revolucionarjem kakor so jo poklonili tovarišu M. Morozovu in drugim. Torej so prejšnje lastnike z novimi naravnost zamenjali, le da so jim novi lastniki po godu in kakor ovaduhi za njihovo stvar.

Več zemlje prejšnjih lastnikov so dali boljševiki tudi tujim tvrdkam, na primer Krupu na Donu, Nanzenovi koncesiji, Judom itd.

Tako boljševiki svoje obljube kmetom niso niti približno izpolnili. Nekaterim so celo najboljše njive vzeli. Ob času strašne lakote nekateri niso mogli plačati davka. Za to so jim pa del zemlje kar zaplenili, na primer na Kubanu, na Donu, ob Tereku itd.

Druga obljuba boljševikov, da se bo znižal davek, se tudi ni izpolnila. V začetku so boljševiki poskušali uresničiti svoje družabne sanje. Kmetom so jemali poljske pridelke ter jim v zameno za to obljubliali obrtne izdelke, kot čevlje, obleko itd. Toda tudi te obljube niso držali.

G. Dujé je takrat živel na deželi ter je vse to videl s svojimi očmi. Kmetom so jemali zrno in tudi druge reči. Na Kubanu so morali kmetje dati mesečno po 2 funta (810 gramov) surovega masla od vsake krave, dva kg sira in tri jajca od vsake kokoši. Poleg tega so morali dati na leto pet kg mesa od vsake goveje glave v hlevu.

Tako so boljševiki nagromadili veliko zalogo živil, ki so pa vsled njihovega gospodarstva bila večinoma uničena. Surovega masla niso osolili, zato se je pokvarilo, sir je splešnil. Svinje, katere so gonili v velikih čredah v najhujši vročini na stotine kilometrov daleč, so pocrkale na potu. Ogromno bogastvo je propadalo, živila so se uničevala in nastala je tista strašna lakota, ko je nekaj milijonov ljudi umrlo vsled gladu in nalezljivih bolezni. Vsega tega so bili krivi boljševiki vsled svojega brezvestnega gospodarstva.

Lenin je spoznal, da tako ne more iti dalje, zato je odpravil davek v naturi (v pridelkih) ter je določil, da se davek plačuje v denarju. Leta 1923/24 so kmetje plačali 557 milijonov rubljev črvoncev. Ta davek povišujejo od leta do leta. Leta 1925/26 so plačali kmetje že 925 milijonov in leta 1927 že več kot eno milijardo rubljev-črvoncev. Davek pobirajo po vaseh z veliko brezsrčnostjo in nasiljem. G. Dujé navaja več žalostnih zgledov. Tukaj naj eden zadržuje!

V Roždestvenski stanici Kubansko-Primorske oblasti je bila slaba žetev in prebivalci te vasi niso mogli plačati vsega davka. Vaška občina je zaprosila, da bi se znižal davek. Finančna oblast je odgovorila, da, če davek v gotovem času ne bo do poslednje kopejke plačan, ga bo pobirala prisilnim potom. Časi so bili slabi, denarja ni bilo, nikdo ni vedel, kako bo shajal do prihodnje žetve. Iz vseh teh vzrokov davka niso mogli plačati do določenega časa.

Teden pozneje so prišli komunisti po davke. Najprej so objavili v vasi obsedno stanje, zato so pripeljali seboj

10—15 vojakov. Ta oddelek vojakov je takoj začel zbirati talce izmed prebivalcev ter objavil, da bo vsak peti talec ustreljen, če takoj ne plačajo davka. Kmetje so vse storili, da bi plačali, a vse svote niso spravili skupaj. Zato so bili talci neusmiljeno ustreljeni. Tedaj pa se je vzdignila cela vas kakor en mož in vsi komunisti in vojaki, kateri niso pobegnili, so bili umorjeni. Nato so prišli v vas novi vojaki, Tataři po rodu, ter so v krvi udušili vstajo. Mnogo prebivalcev je bilo ustreljenih na licu mesta, nekaj desetini so jih zaprli in poslali v prognanstvo na Solovecki otok ali v Sibirijo. Posestva vseh teh siromakov so bila prodana, da so dobili denar za davke. Tako pobira davke »vlada delavcev in kmetov«.

Če se pokaže, da kak kmet prav pridno in uspešno obdeluje svojo zemljo, ga boljševiki krstijo za »kulaka«, obdačijo ga z visokimi davki in ga nadlegujejo tudi v političnem oziru. Posledica tega postopanja je ta, da kmetje skušajo pridelati le toliko pridelkov, kolikor potrebujejo zase in za svojo družino, ne pa več in sicer samo radi tega, da jih boljševiki ne prištejejo »kulakom«. Vsled takih odredb pod boljševiki ni mogoče noben gospodarski in kmetijski napredek. To je tudi daljnji razlog, zakaj Rusija, ko je bila pred letom 1914 žitnica Evrope, sedaj ne more izvažati nobenega žita.

Da bo slika ruskega kmeta pod boljševiki popolna, navaja gospod Duje kot očividec tudi en zgled, kako se vrše volitve v sovjetski vasi. Svobodnih volitev na Ruskem ni; tam je samo sila in strahovlada. V vasi Novolevševski so se vršile volitve tako: Na trgu pred cerkvijo je bilo zbrano ljudstvo. Na sredi trga se je dvigal oder, na katerem je bilo petero komunistov, kateri so predstavljali krajevno oblast. Komunist, tovariš Ubijkon, kandidat pri volitvah, je imel govor. Potem ko je vse naštel, kaj je že komunizem storil za vas, in kake dobrote bo še prinesel v bodočnosti, je pozval navzoče, da glasujejo. Rekel je: Tri liste so vložene. Ena od njih je komunistična. Tisti, kateri so proti tej listi, naj vzdignejo roke. V tistem trenutku so Ubijkon in njegovi štirje tovariši vzeli revolverje v roke in so gledali navzoče z ostrim pogledom. Ubijkon je nadaljeval: Ali je kdo proti tej listi? Nikdo! Izjavljam, da je komunistična lista enoglasno sprejeta. Za to je nepotrebno, da se drugi dve listi dajeta na glasovanje.

One, kateri bi ugovarjali proti komunistični listi ali bi vzdignili roke v korist druge liste, bi takoj vrgli v ječo ali bi jih celo ustrelili.

V teku zadnjih let je sovjetska oblast z ozirom na to, da bi ji prodali kmetje zrno za izvoz, popustila svoj pritisk pri volitvah. Razdraženi kmetje v kubanski oblasti so zdaj izbacili vse komuniste, kateri so bili dotlej predsedniki različnih sovjetov. Sovjetska oblast se je vznemirila ter je razveljavila te svobodne volitve, češ, da so bile nezakonite. Razpisale so se nove volitve in da bi komunisti imeli uspeh, se

je vzela pravica glasovanja skoraj polovici kmečkega prebivalstva.

Vsled takih razmer je kmečko prebivalstvo na Ruskem proti sovjetom in proti komunizmu. Po vsej ruski zemlji in po vseh vaseh brez razločka se vzdiga k nebu vroča molitev: »Usmili se nas, o Bog, in naredi, da izgine ta komunistična nesreča! Najhujša druga oblast bi nam bila ljubša kot nasilje, katero trpimo pod komunisti.«

Boljševiška oblast se drži v ruski vasi samo s pomočjo bajoneta in nasilja.

Vasi smrti.

Pozornost celega sveta vzbujajo zadnje dni tri neznatne madžarske vasi: Tisza Kürt, Nagyred in Okecske. Sela ležijo v rodovitni ogrski nižavi ob reki Tisi. Bivališča so daleč proč od prometa. Le tu in tam se pelje mimo po Tisi kak manjši potniški parnik.

Iz omenjenih vasi so izročili v zapore mesta Szolnok 30 oseb. Med aretiranimi so kmetske ženske. Na pokopališčih vseh treh vasi pa izkopavajo grobove. Doslej so našli pri 17 že davno umrlih arzenik v taki množini, da bi bil ostanek še danes smrten za 10 oseb.

Zastrupljevalke so dobivale arzenik (mišnica) iz muholovnega papirja, ki je pa prepovedan. Dve babici v vasi Tizsakürt sta dobavljali iz papirja arzenik in ga prodajali sosedam, katerim je bil na potu: mož, oče ali svak. Strup so mešale ženske med jed. Zdravi mož je so umirali takoj in mrtvoogleda je mirno potrdil naravno smrt. Preostali ženski spol pa je po smrti objokoval nenadoma umrlega. S smrtjo očeta, strica je pripadla zapuščina otrokom, sorodnikom. Ako je izdahnil mož, se je poročila vdova v drugič, a tudi ta drugi mož je s časom kar naenkrat obolel ter se preselil v večnost. Leta 1925 so odkrili prvo zastrupljenje. Tedaj je postala smrtna žrtev starejša mamica, kateri je namešala med jed snaha večjo množino arzenika. Morilko so obsodili na smrt, a jo pozneje pomilostili na dosmrtno ječo.

Za tem so še le letos na praznik sv. Petra in Pavla zaprli prve nove obdolžence. Žandarji so prijeli dva mlada zakonska para. Eden od teh, Ladislav Szabo in žena sta zastrupila radi dedščine očeta ter strica; druga zakonska Madarasz sta si zagurala z zastrupljenjem očetovo dedščino.

S tema aretacijama je bila razvozlana cela strašna zagonetka.

Od obeh zgoraj omenjenih babic, ki sta prodajali strup, se je ena iz strahu pred kaznijo zastrupila, druga pa obesila.

Koliko oseb je bilo zastrupljenih, ni natančno dognano. Sigurno je, da so našli v 17 krstah arzenik in še vedno nadaljujejo prekopavanje pokopališč. Preiskava se ukvarja s smrtnimi slučaji omenjenih vasi v dobi zadnjih 15 let.

Iz izpovedi obdolženek je razvidno, da so se posluževale strupa iz pohlepa po dedščini ali pa radi nedovoljene lju-

bezni. Z arzenikom je bilo odstranjenih tudi mnogo otrok.

V treh vaseh ni niti ene družine, od katere bi ne sedel vsaj po en član pod ključem. Sela zastrupljevalk gledajo kot izumrla.

Častilci kače.

Na predameriškem otoku Haiti, katerega je Kolumb pri iskanju Amerike prvega odkril, obstoja posebna republika zamorcev. Med haitškimi črnici je razširjeno še danes češčenje kače. To bogočastje nazivajo »Vodu«. Kljub vsem preiskavam in prizadevanju ni bilo mogoče iztrebiti omenjenega češčenja, ki je združeno z ljudožrstvom.

Na Haiti posedata skupaj starejša zamorka in zamorec v zaboju eno kačo. V živah bi naj bivalo božanstvo, ki zna prerokovati človeku prihodnost.

Češčenje »Vodu« kače se loči na dva dela. V prvem se sestanejo na večer člani kačjega bogočastja na bolj samotnem kraju. Svečenica in svečenik prineseta na sredino zbranih kačo v zaboju. Coprnica daruje belega petelina ali belo kozo. Po daritvi sede na zaboj, zbrani vprašujejo razne za bodočnost zanimive reči in čarovnica odgovarja na vprašanja.

Preroškimi odgovorom sledi sprejem novih članov, ki se morajo zakleti pri nebu in zemlji, da ne bodo črhnilii o početju »Vodu« častilcev niti besedice. Prvi del bogoslužja zaključii ples. Ravnokar opisano bi ne bilo nič kaj groznega. Na krajih, kjer se zbirajo častilci kače pa najdejo še danes človeške lobanje in kosti in to je ravno oni drugi del »Vodu« vere, ki je več nego živinski.

Ako svečenica ne more dati pravih odgovorov na stavljenja vprašanja, izjavi, da je treba v kači bivajočega boga preroka potolažiti s človeško žrtvijo in po največ so to nedolžni otroci.

Človeške daritve pri sestankih »Vodu« privržencev se omenjajo že leta 1797. Le enkrat od obstoja groznega kačjega češčenja do danes se je posrečilo zločin odkriti in ga tudi zasluženokaznovati.

Kačji svečenik zamorec Congo Pelle je pregovoril svečenice svojo sestro Jeanne, da je zvalila svojo mladoletno nečakinjo Claircino na »Vodu« sestanek v neko hišo. V drugem delu češčenja je bil otrok umorjen, razsekan in koščeki mesa razdeljeni med zbrane. Celi ljudožrški prizor je gledala in opazovala na skrivaj deklica Losoma, ki je zadevo oblastim javila in jo izpričala. Zaprli so 14 oseb. Zverinski zločin so dokazali 8 osebam, ki so bile obsojene na smrt. 13. februarja 1864 so ustrelili radi ljudožrstva štiri moške in štiri ženske. »Vodu« sekta je danes zelo razširjena med ameriški zamorci, a jej ne more nikdo prav blizu radi nerazumljive molčečnosti njenih članov.

Celo več predsednikov haitške zamorske republike je bilo privržencev in svečnikov »Vodu« častilcev.

Čitajte „Slov. Gospodarja“

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 28. septembra so pripeljali špeharji na 34 vozeh 64 zaklanih svinj, 1 telico in 3 teleta. Kmetje so pripeljali 14 voz sadja, 12 vozov krompirja, 22 vozov čebule ter zelja, 12 vozov sena, 6 voz otave in 3 voze slame. Svinjsko meso so prodajali po 15—30 Din. Krompir 0.80—1.25, čebula 2—3, zelje 0.80—1. Seno 75 do 85, otava 70—80, slama 60—65. Pšenica 2.50, rž 2, ječmen 2, oves 1.50, kuzuza 2, proso 3 do 3.25, fižol 2.50—3, grah 6—8. Kokoš 30—40, piščanci 20—60, raca 25—30, gos 65—70, puran 70—80, domači zajec 10—40. Česen 10—12, kisló zelje 4, kislá repa 2, gobe 2.50. Jabolka 3—6, hruške 4—8, slive 2—4, breskve 8—10, grozdje 8—12. Mleko 2.50, smetana 12.14, surovo maslo 40. Jajca 1.50 med 20—25 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 5 konjev, 12 bikov, 106 volov, 313 krav in 8 telet; skupaj 444 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 24. septembra 1929 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 9.50—10; poldebeli voli od Din 8.75—9; plemenski voli od Din 8—8.50; biki za klanje od Din 7—8.50; klavne krave debele od Din 7—8; plemenske krave od Din 6—6.50; krave za klobasarje od Din 5—5.50; molzne krave od Din 6.50—7.50; breje krave od Din 6.50—7.50; mlada živina od Din 7 do 11. Prodanih je bilo 308 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 25 komadov, v Italijo 29 komadov.

Na svinjski sejem v Mariboru 27. septembra so pripeljali 355 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: prasci 5—6 tednov stari 100—125 Din, 7—9 tednov stari 200—250 Din, 9—4 mesece stari 350—400 Din, 5—7 mesecev stari 450 do 550 Din, 8—10 mesecev stari 650—850 Din, eno leto stari 1100—1400 Din. En kg žive teže se je prodajal po 10—12.50, mrtve pa po 17—18.50 Din. Prodanih je bilo 265 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 1 kg od Din 12—20; teletje meso od Din 20—25; svinjsko meso, sveže od Din 15—27.50.

*

Gospodarska obvestila.

Dramlje. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Dramljah pri Celju priredi dne 6. in 7. oktobra 1929 sadni ogled. Ker se v mesecu oktobru producira veliko raznih lepih namiznih sort sadja, smo se odločili, da razstavimo svoje sadje na zgoraj določena dneva, kjer si ga bo lahko vsak interesent ogledal in ob enem se bodo tudi lahko sklepale tozadevne kupčije. Razstavilo se bo še ob enem sledeče: Vinski mošt, med, konzervirano sadje, sadna drevesa, vinske trte, cvetlice, strokovne knjige, orodje itd. Vsi, ki se zanimajo za to velevažno panogo, se vabite, da gotovo pridete na razstavo, kjer si lahko ogledate krasen pridelek našega kraja in ob enem tudi dobite vsa potrebna pojasnila in navodila.

25 letnica znane mariborske tvrčke. Dne 4. oktobra praznuje 25 letnico obstoja znana tvrčka Franc Podgoršekov naslednik Franjo Bela. Imenovana tvrčka preskrbuje že od leta 1904 celo Slovenijo s prvovrstnimi protezami (umetnimi nogami in rokami) ter bandažami lastnih izdelkov. Daleč je znana njena zaloga najbolj trpežnih rokavic in nogavic. Vsem priporočljivi tvrčki k jubileju iskreno čestita »Slovenski Gospodar«.

Mednarodni vinski trg.

V mednarodni vinski trgovini vlada še popolen mir. Povsod zasledujejo razvoj vinogradov z velikim zanimanjem. Po dosedanem stanju je računati povsod z dobro kvaliteto. Cene še niso ustvarjene, ker še niso pričeli s splošno trgatvijo nikjer, kakor na Španskem. Na španskem vinskem trgu se je kar nenadoma pojavila Francija.

V Avstriji še danes razmišljajo, od kod bi bil nakup novih vin najbolj ugoden. Avstrijci računajo, da se bodo ustalile vinske cene na enaki višini v Italiji, na Madžarskem, v Jugoslaviji in Rumuniji. Inozemske mošte že ponujajo po Avstriji. Nova jugoslovanska vina so na Dunaju na ponudbo od 33—35 šilingov hekto.

Po nekaterih krajih na Nižjem Avstrijskem bodo začeli s trgatvijo začetkom oktobra, ker so vinogradi dozoreli in vinogradniki rabijo denar. Kakor na Nižjem Avstrijskem je vinski trg tudi na Gradiščanskem (Burgenlandu). Tudi tukaj bo trgategv bolj zgodnja, nego so pričakovali prvotno.

Splošna trgategv na Madžarskem bo pričela 5. oktobra. O novih cenah, ki se še le bodo razvile, ni znanega nič gotovega. Trgovina z zgodnjimi mošti je prav malenkostna, ker proda Ogrska zelo veliko ranega namiznega grozdja. Kvalitativni izgledi so zelo dobri, količina se bo pa radi suše znatno zmanjšala.

Naša dežela je toliko srečna, da pridelava obila zlahnega sadja. Sadje uporabimo na razne načine: veliko ga pojemo v presnem stanju, po kakovosti slabše sadje predelamo v pijače, nekaj ga tudi uporabimo za izdelavo marmelad in sadnih konzerv; veliko pa, lahko bi rekli večino, pa izvažamo, kar je za nas velikega gospodarskega pomena.

Ob priliki potovanja na Čehoslovaško, sem si ogledal praški sadni trg. Tam se prodaja razna roba, od jabolka pa do južnega sadja. Zanimivo je, da se zadnji čas veliko konsumirajo ameriška jabolka. To sadje je res drago, toda ker je zelo okusno sortirano ga konsumenti zelo cenijo. Poleg tega so ta jabolka parafinirana. Taki plodovi redkeje gnijejo, ker jih ta voščena prevlaka varuje pred boleznimi; obenem pa s svojim bleskom poveča vrednost sadja.

Veliko se vidi tirolskega in domačega sadja, posebno pa hrušk, ki na Češkem najbolj uspevajo. Zato se spleča iz naših krajev izvažati na Čehoslovaško le jabolka.

Poleg tega je videti tudi jugoslovansko sadje. Zastopana so štajerska jabolka in bosanske slive. Naša jabolka pridejo na trg slabo spravljena; sadje je nesortirano, obtolčeno, večkrat se vidijo tudi odtisi prstov in predolgih delavčevih nohtov, ki se na plodovih opazijo po daljšem ležanju.

Zato se naše sadje tudi slabo prodaja.

V Jugoslaviji bodo ustvarjene cene kmalu po pričetku trgategve. Na mednarodnem vinskem trgu pričakujejo splošno trgategv po jugoslovanskih vinogradih bolj proti sredini oktobra.

V Nemčiji tožijo radi pomanjkanja d'žja in radi stalne suše. Zorenje hitro napreduje, jagodje pa ostaja majhno. V krajih ob Renu vsebujejo zgodnji mošti 18—19.5 stopinj Klosterneuburg. Cena starim nemškimi vinom zelo pada.

Na Luksemburškem se radi stalne suše grozdje ni tako razvilo, kakor je bilo prvotno pričakovanje. Letošnja trgategv bo znatno večja in boljša od lanske.

V Švici so začeli trgati 25. septembra. Lepo vreme je stalno in kvalitetni upi so najboljši. Švicarski zgodnji mošti so kazali 14.5—16 stopinj Klosterneuburg.

Položaj na Italijanskem vinskem trgu je v očigled trgategvi čisto nesiguren. Trgategv je pričela na otoku Sardinija.

V Franciji so imeli po nekaterih vinorodnih krajih neurja z utrganji oblakov. Nalivi so povzročili zelo mnogo škode in je tudi kakovost mnogo trpele. Drugi kraji pa zopet tožijo o suši. Položaj na Francoskem je v občem negotov in presenečenja niso izključena.

Na Alžirskem v Južni Afriki so vinske cene poskočile. Letošnja kvaliteta je tako izborna, da je lastniki niti ne ponujajo na razprodajo.

O naši sadni trgovini.

je, čeravno se po kakovosti lahko meri celo s tirolskim. Krivi so tega producenti, kakor tudi trgovci.

Večkrat se zgodi, da naš sadjar proda sadje kupcu, ki ga zopet proda prekupcu, še le od tega kupi kak trgovec, ki ga odpošlje pravemu kupcu v inozemstvo. Ta ga proda razprodajalcu, ki sadja sam navadno ne razprodaje na drobno, temveč ga razdeli med branjevce. Ker pa vsak od teh hoče nekaj zaslužiti, si lahko mislite, kako drago je tako sadje. Zato je potrebno podpirati trgovce, ki sadje direktno prodajejo.

Bolelo me je, ko sem videl na praškem trgu naša jabolka, ki so bila nasipana v košare in jih je branjevka imela čisto zadaj za seboj na tleh. Z veseljem sem pogledal na primer na bosanske slive, ki so zavzemale lepó mesto ter so bile sortirane in vložene v košare.

Tako torej naše, tako tuje sadje. Če nočemo sadne trgovine z inozemstvom izgubiti, moramo sadje vestneje spravljati, obirati le zrele plodove, trgati z roko in odbrati slabe plodove, ki naj se predelajo v pijače in drugo; prodati le prvovrstno sadje, ki ima vedno boljše cene.

Trgovec, ko vidi pomočnika, da je postavil železni meter k vroči peči: »Tega ne stori nikdar več! Mar ne veš, da se vsaka reč na gorkem raztegne? Kam pa bomo prišli, če bomo tako merili!«

NAŠA DRUŠTVA

Otvoritev orlovskega telovadišča. Dne 6. oktobra ob 3. uri popoldne se vrši na Livadi ob starem mestnem pokopališču slovesna otvoritev orlovskega telovadišča združena s telovadnim nastopom celokupnega mariborskega orlovstva. Nastop bo nekaj posebno lepega. Mariborski Orli in Orlice, mladi in mladenke, Orlički in Orličice bodo pokazali sad svojega truda in dela. Sodeluje tudi godba Katoliške Omladine. Mariborčani pridite! Noben naj ne ostane ta dan doma. Prihiti naj na naše telovadišče, ki se nahaja na najlepšem prostoru sredi mesta na nekdanjem travniku ob starem mestnem pokopališču in novi oblastni palači, vsak. Skupno se bo veselil z orlovsko mladino naše lepe pridobitve. Gotovo pa bo tudi vsak z veseljem žrtvoval za ponosno orlovsko telovadišče, ki ga je po tako dolgem času vendar enkrat mariborska mladina dobila, ne samo malo vstopnino, ampak tudi še prostovoljen dar. Orlovsko podzveza je imela s telovadiščem ogromne stroške. Zmagala jih bo le takrat, če ji priskočijo na pomoč naši vrli požrtvovalni Mariborčani. Zato na veselo svidenje 6. oktobra na novem orlovskem telovadišču!

Skrb za zdravje. Mestna mladina, ki je vključena na bivanje med zidovjem, pogreša svežega zraka in prostora za prosto gibanje. Ne more razviti svojega telesa, hira in propada telesno in tudi duševno. Novo letno orlovsko telovadišče na Livadi ob starem pokopališču pa nudi naši mladini prostora za gibanje, svež zrak in ogrevajoče solnce. Ne pozabi, da bo 6. oktobra v njem prva prireditev. Tudi ne zamudi zanj darovati dobrosrčno podporo.

Katoliško izobraževalno društvo v Krčevini pri Mariboru priredi dne 6. oktobra popoldne ob štirih v svojem Društvenem domu igro »Pogodba«. Igra godba Katoliške Omladine. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Prosvetno društvo »Skala« pri Sv. Petru pri Mariboru priredi dne 6. oktobra svoj redni občni zbor v samostanski šoli zjutraj po rani sv. maši ob osmi uri. Vabljeni vsi člani, pa tudi nečlani. Odbor.

Svečina. Tukajšnje katoliško prosvetno društvo priredi dne 13. oktobra v nadkletnem prostoru graščinske kleti predavanje o vinarstvu, ki bo olepšano s petjem, tamburaško godbo in dvema krasnima igrama, povrh še z razstavo različnih grozdih vrst. Prav prijazno se vabijo vsi sosede vinogradniki, tudi nesoedje Jareninčani, Marjetčani itd. Zanimalo bo tudi gosp. gostilničarje, koliko procentov sladkorja ima letos svečinsko grozdje, da bodo vedeli potem, kam naj grejo kupovat vino. Začetek popoldan ob 3. uri.

Katoliško prosvetno društvo »Zarja« v Sv. Lenartu v Slov. gor. priredi v nedeljo dne 6. oktobra tukaj po večernicah vinski trgatav z dvema smeha polnima burkama v dverani gostilne Matjašič in sicer igri »Sokratov god« in »Gospa Hordula«. Prijatelji poštenega razvedrila ne zamudite te lepe prilike. Na veselo svidenje pod sladkim grozdjem!

Št. Peter pri Mariboru. Šentpeterski Orel je imenoval č. g. kaplana Matka Krevha na Ponikvi, kateri je tukaj nad deset let kaplanoval, svojim častnim članom. Slovesna izročitev diplome častnega članstva se vrši zadnje nedeljo v oktobru, ob priliki, ko odlikovanec poleti zopet prijubljeni Št. Peter.

Listnica uredništva.

Naslov naj naznanl. Na načelnika odbora za zidanje cerkvice Matere božje na Dobrovcah je naslovlil neznani pisec pametne nasvete. Neznana pisca prosimo za njegov cenj. naslov, katerega naj javi uredništvu »Slov. Gospodarja«.

Strojne tovarne in li-varne d. d., Ljubljana
Telefon 2380 Brzj.: Stroj
Stiskalnica za sadje.

Konkurenčne cene. 1:46
Vedno na zalogi!

Hiše stanovanjske, gostilne, kmetije od 100.000
Din proda Zagorski, Maribor, Tatenbahova
1239
ulica 19/II.

Marjivi kolarski pomočnik išče delo pri moj-
strih. Anton Krejan, Dovže, p. Mislinje. 1244

Nov zobozdravnik v Celju. S 7. oktobrom se naseli v Celju nov zobozdravnik in doktor vsega zdravilstva g. Stane Vrhovec. Ordinal bo v novi mestni hiši (I. nadstropje) na Ljubljanski cesti, nasproti hotela F. Skoberne. 1243

Trmoglavež. Sodnik: »Oče Slamnik, pravdo ste dobili!« — Slamnik: »Pa rekuriram, gospod sodnik.« — Sodnik: »Zakaj, ko ste dobili pravdo? Ste li blazni?« — Slamnik: »Ne, nisem blazen; a pri višjem sodišču naj tudi zvedo, da imam prav!«

Pri zdravniku. Kmet je prišel k zdravniku, ki pa se je hotel iz kmeta ponorečevati in mu je dal steklenico poduhati ter rekel, da je že gotovo. Kmet ga je vprašal za račun ki je znašal 50 Din. Kmet je vzel denar iz žepa in ga dal zdravniku pod nos: »Poduhajte, bo tudi dovolj«, in je izginil skozi vrata.

Novc knjige.

»Jagnje božje« je naslov pravkar izšli knjigi dr. Opekovich govorov o daritvi sv. maše. Knjiga stane 18 Din, po pošti 1.50 Din več. Priporočljivo knjigo lahko naročite v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Deseta številka »Naših goric« je izšla. Vsebinska je sledeča: Dobra knjiga — dober prijatelj! — Zanimivosti iz vinarke zgodovine in iz vinarke geografije. — Zatirajte belo omele! — Mikroorganizmi. (Nadaljevanje namesto konec). — Mednarodnih zborih ali kongresih perutinarskih strokovnjakov. — Iz moje kmetijske popotne torbe. Na veleposestvu »Freudenau« J. Meinla. — Društvene vesti. — Drobiž. — Književnost. — Meteorološka opazovanja. — Kotiček uredništva in uprave.

DOPISI

Maribor. Vlomi in goljufije so vsak dan na dnevnem redu. Naša policija ima polne roke dela. Ljudje so premalo pazljivi. Pod streho sprejemajo neznane ljudi, ki pozneje vlomijo in odnesejo dragocenosti. Kogar ne poznate, ne spuščajte se z njim v preprijazne razgovore. — S trgatvijo še vinogradniki v mariborski okolici čakajo, kar je tudi hvalevredno. Ceno bo imelo letos samo vino od grozdja, ki

bo pozno trgano. Ker je vreme še vedno lepo, se čakanje s trgatvijo dobro izplača. Večina vinogradnikov bo začela s trgatvijo še le okoli 10. oktobra.

Sv. Miklavž (Hoče). Prihodnjo nedeljo dne 6. oktobra bo pri nas ob pol desetih slovesna blagoslovitev jabolka in križa za prenovljeni zvonik, ki je dobil novo streho.

Št. Peter pri Mariboru. Novice preteklega tedna niso nič kaj prijetne. Pri Lorberjevih, menda so kožuhali, je prišlo do pretepa. Žrtve je postal Anton Karb, uslužben kot voznik v Mariboru. Krivec pa je seve zopet alkohol. Ko bi ga ljudje le po pameti pili, koliko pretepa in ubojev bi izostalo. — Preteklo soboto popoldne si je končal življenje kmetski sin Likavec Ivan iz Trčove. Na podstrašju očetove hiše se je ustrelil. Kaj je drugače mirnega fanta, ki je že večkrat imel samomorilne namene, gnalo v smrt, je še neznan. Kazal pa je zadnje čase znake duševne zmedenosti. Pa vzrok tega žalostnega dogodka bo vsekakor tok sedanjega časa, ki mladini svet predstavlja v drugi obliki — kot pa sicer je. Pa tudi pomanjkljiva vzgoja, brez pravega krščanstva tira mladino v prerano smrt.

Guštajn — Tolsti vrh. Dne 29. septembra se je zgodila nesreča, ki je zahtevala smrt eno leto in sedem mesecev starega Rutnikovega fanteka. Oče je napravljajl nov vijak pri sadni preši v sleme. Njegov štiriletni sinko je spremljal k očetu mlajšega bratca. Mlajši otrok je izravnotežil, med tem, ko je bil oče zatopljen v delo, kamen, ki je padel na fantka in ga poškodoval smrtno. Nesreča pač nikoli ne miruje.

Konjice. V konjiški bolnici je preminul 23. septembra posestnik Franc Stramšak po dolgi zelo mučni želodčni boleznii. Pokojni je bil vzoren, zaveden katoliški mož, vedno pripravljen braniti katoliška načela. Bil je tudi dolgoleten naročnik Slovenskega Gospodarja, katerega je vsako nedeljo z veseljem prebiral. Vzornemu pokojniku bodi Bog obilen plačnik!

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo dne 29. septembra je bil po tukajšnji Sadjarski in vinarški podružnici prirejen prvi sadni ogled. Sadje je razstavilo 28 članov podružnice. Večina so bila razstavljena jabolka, bilo pa je tudi nekaj hrušk, češpelj, breskev in grozdja. Udeležba od domačinov in iz okoliških občin je bila proti pričakovanju velika. Vsi udeleženci so se jako laskavo izrazili o lepem sadju, zlasti o jabolkah ter o okusno okrašenih dvo-rani in načinu razstavitve. Ogled je otvoril namestnik sreskega načelnika gospod glavar Svetina, ki je v kratkih, a jedrnatih besedah opisal sloves štajerskih jabolk v inozemstvu. Za njim je pozdravil udeležence odposlanec oblastne samouprave mariborske g. ing. Ferlic, ki je v govoru pojasnil pomen razstave in gojenja sadja v šmarskem okraju, ki je od Boga obdarjen s krasno primerno lego za gojitev te panoge kmetijstva, ter s kratkim predavanjem obrazložil način kultiviranja sadnih dreves in poučil sadjerejce, katere vrste jabolk naj sadijo, da bodo imeli od sadu najboljši uspeh s prodajo na svetovne trge. Z lepim in navdušenim govorom je gospod Ivan Turk, gerent okrajnega zastopa, pozival sadjerejce in sploh vse kmetovalce naj se oprimejo sadjereje, ki bo gotovo prinesla našemu okraju boljšo in veselejšo bodočnost. S tem je bila otvoritvena slovesnost končana. Sadjerejski podružnici smo vsi iz srca hvaležni, da nam je priredila ta ogled, ki bo ostal v živem spominu vsem, ki so se ga udeležili. Prepričani smo, da bo rodil tudi obilo uspeha na polju sadjereje ne le v šmarskem okraju, ampak v celem srezu, saj je lepo razstavljeno sadje pokazalo, da ni naša zemlja z rodovitnostjo skopa in da rada da obilo darov onim, ki ji posvetijo z ljubeznijo in razumevanjem svoj znoj in trud.

Sv. Martin pri Vurbergu. V nedeljo, dne 29. septembra, smo imeli izredno cerkveno slo-

vesnost. Blagoslovljen je bil glavni oltar, ki ga je na splošno zadovoljnost prenovil mariborski umetnik Sojč. Župljani, ki so znani po svoji požrtvovalnosti in darežljivosti za lepoto hiše božje, so se v največjem številu udeležili te cerkvene svečanosti. Izvršil jo je ob asistenci sosednih g. župnikov bogoslovni profesor dr. Hohnjec, ki je imel svečanosti primeren govor. Izrekamo zahvalo našemu g. župniku, ki že 23 let deluje med nami ter se mnogo trudi za čast hiše božje in zveličanje duš ter za blagor svojih župljanov.

Kotlje. (Novi zvonovi.) Naša župnijska cerkev je dobila zopet dva nova zvonova, težka 805 kg in 406 kg od zvonolivarne Bühl v Mariboru. Večji zvon, težak 1415 kg, nam je ista livarna viliła že pred tremi leti. Zvonovi imajo zelo prijeten glas ter so lepo ubrani in je župnija na nje lahko ponosna. Vsi trije zvonovi skupaj stanejo 117.000 Din. Pač častna vsota za župnijo, ki ne šteje niti 800 duš. Zbrati skupaj toliko vsoto je bilo le mogoče, ker je vsakdo radovoljno prispeval, kar je mogel, kdor ni mogel dati denarja, je daroval les, zopet drugi so pomagali z vožnjo in pa delom. Zato pa je tudi zdaj veselje splošno, saj lepo ubrano zvonjenje iz zvonika oznanja daleč naokrog, kaj se da doseči z vzajemno požrtvovalnostjo. Blagoslovil nam je zvonove dne 15. septembra preč. g. dr. Fr. Cukala, kakonik in ravnatelj bogoslovja v Mariboru.

Remšnik. Pretekli teden smo spremili v večnemu počitku dobro znano Krivčevu Cilo v 84 letu starosti. Vršila je vsa tista dela usmiljenja, ki jih more vršiti reven in nesebičen človek. Duhovna dela usmiljenja pa more vršiti vsak in tako je dobra dušica veliko molila za žive in mrtve, posebno pa za našo mladino. Sedaj vživa plačilo, ker dela so šla za njo. — Na kvaterno nedeljo je bila slovesno blagoslovljena nova kapela Žalostne Matere božje. Dal jo je postaviti veren, skrben in delaven stari Renat. Kip je izdelal Iv. Sojč prav dobro. Ljudstva je prišlo zelo veliko in vsa slovesnost je prav lepo potekla. Brezni vrh še najbrž ni videl take slovesnosti. Na koncu je dobil vsak košček kruha in kupico pijače. Oba duhovnika, pevce in prijatelje pa je najvljudnej postregel mladi Renat. Kres na predvečer pri kapeli in streljanje s topiči je slovesnost povečali.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Dne 15. septembra so proslavili 70 letnice našega veleč. g. župnika, zbrani na solnčnem purniškem hribu v hiši Grabušnik nabrali za revne dijake 150 D. — Grozdje v naših vinogradih se naglo bliža zoritvi. Res, dobra bo letošnja kapljica, a žal malo, malo je bo.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Takega veličastnega in velikega shoda, kakor je bil oni na letošnjo jesensko kvaterno nedeljo, Sv. Trojica že mnoga leta ni videla! Splošno mnenje je, da je bil ta shod največji po svetovni vojni, in da se da primerjati z največjimi shodi pred svetovno vojno. Že na kvaterni petek so prihajale dolge procesije naših dobrih Prekmurcev, v soboto in nedeljo pa romarji v procesijah ter večjih in manjših skupinah od blizu in daleč. Med romarji smo lahko opazili tudi mnogo Nemcev. Seveda tudi ciganov na shodu ni manjkalo. Domači spovedniki, katerim so z veseljem pomagali skoro vsi sosednji gg. duhovniki, so potrpežljivo sedeli v spovednicah dolge ure v pozno noč. Čisto umljivo je, da pri tako velikem shodu tudi kramarji niso manjkali. Bilo jih je vseh nad 80. Pač presneto veliko število. In vsi so imeli dovolj kšefta. Vse mogoče stvari si lahko kupil, da si le imel dovolj dinarjev v žepu. Veliko število je bilo tudi onih, ki so precej glasni v velikem polkrogu okrog šole prodajali večje in manjše piskre, kropnike, zvarjeke, mlečnike, skledje in drugo lončarsko robo. Res je še veliko žive vere v našem dobrem ljudstvu in veliko število onih, ki od blizu in daleč z zaupanjem in radi pribite k

naši priljubljeni romarski cerkvi. — Umrla je dobra Polona Pravdič, stara nad 80 let. Veliko je trpela v svojem dolgem življenju, zlasti še zadnja leta; pa vse trpljenje je s potrpežljivostjo prenašala. Pokopali smo jo zadnji četrtek. Naj ji bo zemljica lahka!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Huda suša nam je precej škodovala pri poljskih pridelkih in goricah. Letino imamo slabo, ker so vinogradi pozeblili, sadja pa tudi ni. Ljudje so v skrbeh, s čim bodo plačali davek in kupili obleko za zimo. Vinska kupčija počiva. Ako name-rava priti kdo k nam na trgateg, naj pride okrog 10. oktobra, ker mi hočemo prodati, oziroma piti le boljše vino. — V nedeljo, dne 15. septembra se je ustanovila pri nas prepotrebna prostovoljna požarna bramba. Pridno se oklepajte tega društva in podpirajte ga, ker bo mogoče vsakemu drago vrnjeno.

Negova. Dne 20. septembra je umrla posesnica in gostilničarka Judita Puhar v Zbigovcih. V petek po polnoči ji je postalo slabo in takoj ob pol dveh sta že bila pri njej zdravnik dr. Breznik in gospod kaplan, ki jo je sprevidel s sv. zakramenti za umirajočo. Še isti dan se je še dvakrat potrudil zdravnik, pa ni ji bilo mogoče več pomagati. Zadelo jo je kap. Pokojna je bila blagega katoliškega značaja in priljubljena pri vseh stanovih, kar je pričal njen veličasten pogreb. Bila je vzorna mati in usmiljena do ubogih, da si jo lahko vzame vsaka mati in gospodinja za vzgled. Naj v miru počiva!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Po dogli mučni boleznii je mirno v Gospodu zaspala v starosti 75 let skrbna slovenska mati, dobra žena ter velika dobrotnica revežev posestnica Alojzija Jaušovec iz Kupetinec. Zapušča osem otrok in moža. Spavaj sladko, blaga mati!

Ptuj. Dne 24. septembra so prišli ob pol osmi uri tatovi k posestniku Andreju Bac v Novivasi pri Ptujju in so na roparski način vlomili skozi okno v sobo, kjer se nahaja perilo in postelje (vendar slučajno ni nikdo prenočeval), da bi sobo izpraznili. Ker so pa tatovi položili zunaj čez vrata velik močan drog in z vrvjo k drogu vrata privezali tako, da ni mogel nikdo iz hiše. Nato pa nastavijo tatovi šest metrov dolgi drog kot dvigalnik med križe v oknu in izrujejo iste in na močan pretres zida se prebudi gospodar, kateri je pa z vpitjem pregal tatove, ker iz hiše sploh ni mogel uiti. Pokradli so le nekaj orodja in iz zraven omenjene sobe stoječe kamre, kjer so tudi prebili okno, eno ruto. Skupna škoda znaša 500 Din. Takih vlovov in tatvin bo brez dvoma od sedaj naprej v tukajšnji okolici več, na kar se opozarja ljudstvo in orožništvo.

Dornova pri Ptujju. V naši vasi in v celi okolici se že vse, veliko in malo, staro in mlado pripravlja na slovesni dan, ko boede mil. g. prošt ptujski dr. Ivan Žagar blagoslovil v prenovljeni naši cerkvi nov oltar, tabernakelj in nov kip sv. Doroteje. Slovesnost se vrši na rožnensko nedeljo dne 6. oktobra, zjutraj ob 9. uri bo najprej procesija z novim kipom sv. Doroteje, nato sledi blagoslov, govor in slovesna sv. maša g. prošta. Popoldan po večernicah pa se vrši velika tombola z mnogimi lepimi dobitki, kakor bicikli, klaftra drv, vreča moke itd., a tablica za tombolo pa stane samo 3 Din. Po tomboli sledi narodna proslava. K naši lepi slavnosti vabimo vse od blizu in daleč.

Ormož. G. Veselič dogotavlja v mestni grahi veliko vinsko klet, v kateri bo osem velikih cementnih sodov, držečih 2100 hl. Poleg tega bo klet sploh prav moderno opremljena in bo imela med drugim tudi vodovod na električni pogon. — Le malo vinogradnikov je prodalo lanski vinski pridelek, ampak vsi čakajo bolj-ših časov in cen. Ali bodo kmalu kaj dobrega dočakali? Letošnji pridelek bo majhen, zato pa dober in sladek in se bo lahko prodal. Samo prenačljiti se ne smemo s trgatvijo. Potrpežljivost prinese sladkobo. — Jako k je letos toliko, da mnogi nimajo dovolj sodov za mošt.

Tudi pri nas se je prodalo dosti bolj-ših jabolk in so skozi par tednov dan za dnevom nalagali cele vagone. Treba bo še bolj skrbeti za boljše sorte, za take, ki imajo bodočnost na sadnem trgu. Saj imamo sadjarskega referenta pri okrožnem kmetijskem uradu. Hodimo po nasvete! — V prejšnji Anderličevi hiši se prireja par sob za zobozdravnika, ki bo spočetka menda samo po par dni v tednu tukaj ordiniral. Pozneje se pa misli za stalno tukaj naseliti, če bo zadosti dela in — zaslužka. No, se nam vsaj ne bo treba voziti v Čakovec, Maribor, Ptuj, Središče in Ljutomer. — Vernikov mlin in drugo posestvo na Dobrovi je kupil mlinar Franc Jeremic. Ljudje pomilujejo 12 Vernikovih otrok, ki nimajo več svojega doma. — Mnogi ne vedo, da zamorejo učenci meščanske šole prestopiti v gimnazijo. Tako je na primer letos nek priden učenec po končanem 4. razredu meščanske šole napravil izpit iz francoščine in računstva in obiskuje sedaj V. razred gimnazije v Ptujju. Dobro bi bilo, če bi naši ljudje bolj cenili meščansko šolo s tem, da bi več svojih otrok vanjo pošiljali.

Vojnik. Nepojmljivo, skoro nemogoče se zdi vsakemu, kateri je poznal Jožefa Knaflca iz Bezovice, da ga ni več med nami. Plemenit po duhu in krepak po telesu je bil pokojni ali vkljub temu je po dvanajstih dneh teške bolezni podlegel. V društvenem delovanju se sicer ni udeleževal, toda kadar je bilo treba pokazati svoje prepričanje, je bil vedno med prvimi borci za zmago naših idej. Naravnost nenadomestljiva izguba pa je za domačosede in prijatelje, ker je bil neumorno delaven, postrežljiv in dober. Samo majhen, zunanji znak, kako težka je bila ločitev od rajnega, je bila velika množica ljudstva, katerega je spremljala na njegovi zadnji poti, vključno s slabemu vremenu. Mlad, še ne čisto 30 let star nas je zapustil, ko je še poprej pri zvesti vzel slovo od domačih in vaščanov in se preselil v pravo, večno domovino, kjer ni soli in bolečin. Naj ti bo, dragi Joško, zemljica lahka, v spominu po boš med nami žive trajno!

Lemberg. V nedeljo dne 22. septembra je bil pogreb g. nadučitelja Franca Zidar. Pred letom je stopil v pokoj. Ni se torej dolgo veselil zasluženega in zaželjenega počitka. Ogromna množica ljudstva je pričala, da je bil pokojni res priljubljen. Pri hiši žalosti se je poslovil od rajnega g. ravnateja Šumar, pri šoli pa okrajni šolski svet in požarna bramba, in pevci so mu zapeli za slovo. Ob meji lemberške občine se je poslovil od njega v imenu občine Lemberg g. Anton Lorenčak in na pokopališču pa domači g. župnik, na kar so mu še pevci zapeli. Naj v miru počiva!

Sladkagora. Oblastni odbor mariborski je blagovolil za gradnjo ceste Mestinje—Rečica podeliti zopet 5 tisoč Din in se mu na tem mestu iskreno zahvalujemo.

Sv. Ana na Poljani pri Podčetrtku. Spremlili smo na naš mirodvor k zadnjemu počitku tukajšnjega organista in cerkovnika Jakoba Žagar. Podlegel je ranam, katere je dobil v svetovni vojni. Ako ravno slovenski organist na Hrvaškem, je bil njegov pogreb do solj ganljiv. Pevci so ga nosili, mu poklonili krasen nagrobni venec ter mu ob odprtem grobu zapeli žalostinko: »Suz ostavijo si dolino« — Hvala vlč. g. V. Komerički, g. nadučitelju Kutnjaku in njegovi blagi gospej soprogi, da so pokojniku priskrbeli tako lep pogreb. Bodi mu lahka hrvaška zemljica! — Sadno leto je tukaj zadovoljivo, le vinska trgateg b' slabša od lanske, a kvaliteta bo boljša.

Jurklošter. Graščinski gozdni inženier gosp. Cahhuber je padel s kolesa in si zlomil nogo nad členki. Odpeljali so ga še isti večer z graščinskim avtomobilom v celjsko bolnico. Na Blatnem vrhu pa je tresel češplje Blatnikov Tonček, ko je pihal hud veter. Padel je z drevesa na glavo in se hudo pobil in pretresel. Kostí st' ni zadržati, pa nič ne čuti in ne more zadržati k' rami.

Načelniki cest. odborov.

Za načelnike okrajnih cestnih odborov so bili izvoljeni na prvi seji dne 26. septembra 1929 sledeči člani:

Okraj Celje: Mihelčič Alojz, župan Celje okolica, podnačelnik Kukovec Vinko iz Celja.

Okraj Dolnja Lendava: Žerdin Ivan iz D. Lendave; podnačelnik Jerič Ivan, župni upravitelj, D. Lendava.

Okraj Gornja Radgona: Lančič Janez iz G. Radgone; podnačelnik Karbaš Janko, Gornja Radgona.

Okraj Gornjigrad: Vogrinec Ivan, župnik od Sv. Frančiška; podnačelnik Stiglic Franc, trgovec, Bočna.

Okraj Konjice: inž. Šturm Rado iz Konjic; podnačelnik Hohnjec Franc, župnik v Oplotnici.

Okraj Ljutomer: Rajh Jakob iz Ljutomera, podnačelnik Vaupotič Matija, župan, Lukavci.

Okraj Marenberg: Langeršek Josip, trgovec iz Marenberga; podnačelnik Držečnik Luka, župan iz Orlice.

Okraj Maribor: Žebot Franjo, podnačelnik Robič Feliks iz Limbuša.

Okraj Prelog: Petkovič Ivan iz Preloga; podnačelnik Horvat Ivan, Sv. Jurij v Trnju.

Okraj Prevalje: Kugovnik Jurij iz Prevalj; podnačelnik Fetiš Viktor iz Črne.

Okraj Ptuj: Veršič Ivan, župan iz Nove vasi, podnačelnik Zupančič Franjo iz Slovenje vasi.

Okraj Rogatec: Bauman Emanuel od Sv. Roka ob Sotli; podnačelnik Šket Vinko iz Rogaške Slatine.

Okraj Slovenska Bistrica: Kos Ivan iz Sl. Bistrice, podnačelnik Prešern Simon, župan iz Poljčan.

Okraj Sv. Lenart v Slov. goricah: Rop Anton, župan, Lormanje; podnačelnik Lorber Franc iz Sp. Porčiča.

Okraj Šmarje: Turk Ivan iz Šmarja, okolica, podnačelnik Lom Franc, dekan, Šmarje.

Okraj Šoštanj: Dr. Mayr Franc, odvetnik v Šoštanju, podnačelnik Schreiner Franc, župnik, Št. Ilj pri Velenju.

Okraj Vranksko: Kucala Maks iz Št. Jurija ob Taboru, podnačelnik Schaur Franc iz Vrankskega.

Lep svetopisemski izrek. Neki duhovnik se je peljal po železnici. V kupeju je bila tudi neka gosposka ženska, ki je kar naprej z neslanimi opombami zasmehovala vero in duhovne. Duhovnik je molče gledal skozi okno. Ker se ni nič zmenil, ga je zbadla: »No, gospod župnik, to vas mora vendar zanimati, pa čisto nič ne rečete?« — Duhovnik ji pa odvrne: »Ne utegnem, sem ravno mislil na lep svetopisemski izrek v četrti knjigi Mozesovi 22. vrsti.« — Dama radovedna: »In kako se ta rek glasi, če smem vprašati?« — Duhovnik: »Ko je oslica govorila, je prerok molčal.« Velik krohot med poslušalci in ženska je izginila v drug kupe.

Moč navade. Znano je, da Tirolec nikogar ne viče. Tirolci v avstrijski armadi niso mogli razumeti, zakaj ne bi tudi tam vsakogar tikali. Nekoč se je eden izmed častnikov ravno pripravljal, da bo sedel v travo, a v tem stopi preden vojak in reče: »Ti, slišiš . . .« — Oficir: »Kolikokrat še bom mogel ponavljati, da svojega predpostavljene ga ni dovoljeno tikati in da mora nižji vsak nagovor pričeti s: »Pokorno javljam.« — Vojak je znova pričel: »Gospod nadporočnik, ti se boš . . .« — »Ni prav! Gospod nadporočnik, pokorno javljam, da se bodete . . .« je popravil častnik ter se vsedel v travo. In pravil vojak: »Gospod nadporočnik, pokorno javljam, da si se sedaj že vsedel v kravjek!«

Lepo posestvo, obstoječe iz lepo zidane hiše, osem oralov njiv se radi preselitve poceni proda. F. Dajčman, Apače, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 1234

Januš Golec:

Spreobrnenje v vodnjaku.

Pred 40 leti so po celi Sloveniji hodili po boljših kmetijskih hišah obrtniki v takozvano »štero«. V zimskem času so bili prav praznični dnevi, ako so prišli v hišo krojači ali čevljarji. Na roko so zašli za domače ter družino novino in pekrpali med letom raztrgano obutev ter obleko. V tednih »štere« je bila boljše hrana in zmeraj nekaj bolj dobrega mokrega za grlo. Še tako zakrknjen stiskač je postregel obrtnikom, ker se je bal, da ga ne bi raznesli pri sosedih in sploh po okolici. Šterovanje so bili nekaki domači prazniki. Čevljarji in krojači so znali povedati marsikaj novega. Posebno gospodinje in sploh radovedni ženski svet jih je izpraševal, kako se jim je godilo tu in tam. V največje veselje so bili šterarji deci. Otroci so se čudili obrtniški spretnosti; na drugi strani pa bili mirni kakor v cerkvi, ako je začel kateri s kako pravljico.

V naši fari sta bila znana in od vseh čislana šterarja zakonska Tumpec. Neža je bila šivilja za odeje in obleko, Matevž čevljar, da ga ni bilo boljšega daleč naokrog. Prišla sta vedno oba k hiši in ostala po razmerah ter delu.

Gruntarji so se pogajali z obema že na zgodnjo jesen, da so bili sigurni na zimo.

Ženske so si devale rute z glave, da so boljše slišale, ako je razkladala Neža svoje doživljaje po hišah in o razliki med postrežbo.

Otroci smo se tiščali krog Matevževega stolčka, ker je posnemal vsako znano žival in naganjal iz ust kratke smešnice, da smo se držali za trebuhe.

Vse je utihnilo po hiši, ako je Neža merila nove obleke. Ni opravljala tega posla s centimetrom, ampak za vsacega je vzela posebno nit. Hodni cvirn je ovila krog telesa ter delala vozle brez vsakih zapiskov. Koga in kaj so pomenjali ti zagonetni vozli, to je bila Nežina skrivnost.

Matevž je pri meri pisal. A, kaj merala! Nekaka skrinja zaveze so bile njegove debele, črne bukve. V njih je imel v raznih barvah na tisoče vzorcev za spodnje dele čevljev. Znal je za vsakega, katerega je komu izgotovil in kako dobro se je nosil. Vzorno knjigo odpirati in po njej brskati, je smel le moister sam; deca smo lahko lukali v skrivnost od daleč.

Neža in Matevž sta sedela pri obedu ter večerji vedno skupaj. Vsem krog mize je bilo v zabavo, kako je znal čevljar kot blisk naglo izmakniti daleč na drugem koncu sklede ocvirka ali košček svinjine in ga potisniti pred žlico svoje ljubljene žene.

V celi župniji sta bila Tumpeca vzgled prave zakonske zastopnosti ter ljubezni celo v malenkostih.

Pri naši babici se je košatila Neža na prestolu priljubljenosti; deda so gledali bolj postrani in niso povzeli radi z njim. Zameril se jim je v dno srca s sirovo šalo. Maček mu je snedel kepo loja, s katerim je drgnil po dreti, predno jo je osmolil. Tatu je zvalil z mijavkanjem k sebi, ga prijel za košati dvignil kvišku in mu odškrtnil košati rep vtik . . . Muca je presunila nenavada na bolešt s tako nerazsodnostjo, da je skočil od tal v okno, ubil dve šipi in v sneg na hlad. Vsi so smatrali odščip repa kot šalo; le babici se je smilil maček in obe šipi do vedne — na zunanji prikrite zamere.

Odkrito lahko povem, da smo čakali z veliko radovednostjo ter nestrpnostjo po tedne naprej, predno sta stopila v hišo dobrodošla Tumpeca.

Dokler smo bili otroci manjši ter nerazsodni, smo znali o Neži ter Matevžu le samo lepo ter veselo. Nikdo ni pogljal med nas kake opazke, s katero bi nam bil pobil vzore obeh šterarjev.

Ko smo bili že večji šolarji, je omenil pri mizi mlinar, da še niti slišal ni, da bi se bil kateri zakonski mož tako trajno spreobrnil, kakor se je Tumpec.

Ta omenek je zadostoval, da je užgal otročjo radovednost, dokler nismo zvedeli po dolgem izpraševanju naslednjo zgodbo:

Tumpeca sta imela čedno hiško na precej strmem hribu. Posest je bila majhna, a za dva več nego dovolj. Še vinogradič je bil pri hiši. Matevž se je priženil k Neži, ki je bila edinka in sama po smrti staršev. Mlada sta se vzela. Čevljar je bil kmalu sit zakona. Mesto na stolčku pri kopitu in šilu je postal sedal po krčmah. Ako je bil pijan, je podivjal do nerazsodne besnosti. V takem stanju se je vračal na dom in ustvarjal pekel ubogi ženi. Brez povoda in vzroka jo je pretepeval, vlačil za lase, jej česal obleko in razbijal kuhinjsko posodo. Ako je utegnila, mu je revala ušla, a vsikdar se jej ni posrečil pravočasen pobeg. Ko si je mrha izspal živinsko pijanost, ni hotel nič znati, kako je divjal.

Ljudje so govorili, da ne more za to, ker pije in ponori. Mesec ga dvigne pri belem dnevu s trinožnega stolčka in ga prestavi od dela k vinu. Resnica je, da je najmanj po enkrat na mesec popival ter razsajal. Dobro, da v zakonu ni bilo otrok, ker te bi bil pobil v napadu pijanosti.

Ako mu je žena odnesla pete pravočasno, je krepelil kravo ali svinje. Enkrat je zvalil celo poln polovnjak vina pod hrib, da se je razbil in je vino popila zemlja. Cela župnija je dobro znala, da bo Tumpec končal v tepežu ali pa v blaznici. Prišlo je, hvala Bogu, drugače na srečo trpinke Neže in vseh, ki so rabili dobrega čevljarja.

Jesenskega večera je bil Matevž zopet v popolnem objemu pijanosti. Neža se je vrnila s štere in mislila, da ima dedec opravka pri živini. Kako se je prestrašila, ko je čula Matevževe pijanske kletvice, ko je kolovratil navzgor po hribu. V naglici je pograbila odejo in ven iz hiše, da bi prebila noč kje skrito pred divjakom. Na dvorišču tik nad bregom je bil pripravljen odprt štrtinjak za trgatev. Skozi odprta vratca je vrgla v sod odejo in že zlezla sama skozi odprtino, da bi se umaknila udarcem.

Čevljar seve v hišo nad babo. Znamenja so kazala, da je morala biti še pravkar doma. Pretaknil je med kletvicami vse kote, proklete babe nikjer. Spravil se je nad lončene piskre ter sklede in nad ženino obleko.

Neža se je v sodu spomnila, kako je skotal poln polovnjak po hribu in radi tega ni zaupala skrivališču. Odejo je pustila v štrtinjaku, ven in navzdol v kritje noči. Res, ko je pijandura opravil opustošenje v omari in na ognjišču, se je prikazal na dvorišču. S kolom je štoknil skozi odprta vratca na štrtinjaku, zadel ob nekaj mehkega in se zarežal v maščevalni škodoželjnosti. »Tukaj si, vrag babji! Nocoj mi ne uideš, zadavil te bom kar v sodu in te spustil pod breg!« Že se je potegnil v sod in začel s pestmi lomastiti po dogah, da bi dosegel babo in jo zagrabil za vrat. Prehudo se je znašal nad nedolžnim sodom, ki seje nagnil iz ravnotežja ob robu hrba in se začel kotiliti navzdol. Prvi preobrat so bili bolj počasni, a vedno hitreje in hitreje s pobesnelim Tumpecom, ki se je takoj zavedel, da bo po njem. Še upiti ni utegnil, s tako naglico se je kotal in samo čakal, kedaj bo treščil ob kako drevo in bosta končala on in štrtinjak. Kotajoči se sod je parkrat prav visoko odskočil, ko se je prekotalil preko kake grabice in nadaljeval dir z vedno silovitejšo naglico. Naenkrat — bum! — tresk — štrbunk in obupni — Jezus — Marija!

Sod ni srečal med potjo nobenega

drevesa. Ustavil se je v grabi, kjer je zadel ob dolgo korito za napajanje pri Cipolovem vodnjaku. Sunek je raztreščil štrtinjak, pa še pognal iz njega pol nezavestnega Tumpec preko kerita naravnost na dno globokega vodnjaka. Mrzla voda in globok štrbunk sta vrnila Tumpecu zavest. Za kamenje v obzidju štepiha se je potegnil iznad vode, da ni utonil koj po padcu. Višje ni šlo, ker je kamenje popuščalo in je pri vsakem rešilnem poskusu štrbunknil na dno. Kriknil je na pomoč! Kdo bi ga naj slišal v temni noči, ko je bil vodnjak daleč iz vasi na sredini občinske gmajne. Tumpec je dobro znal, da bo za kazen utonil v vodi, koje se je ogibal celo življenje. Radi brezuspešnega plezanja po štepihovitih stenah je že bil ob vso moč. Mogoče se še bo pognal parkrat iznad vode, potem bo pil in pil, dokler ga ne bo objela — majka smrt. Strah ga je stisnil, bridko kesanje se mu je vzbudilo, jok groze pred odgovornostjo pred Večnim sodnikom ga je stresel, da je stokal bolestno iz samotnega vodnjaka v — nemo — črno in na tem svetu — zadnjo noč...

Kamenje se je odlučilo od stene, čofnil je pod vodo in slišal le na pol, kakor bi nekdo klical njegovo ime. Nekaj trdega se mu je spustilo na glavo. Srečanje s trdim predmetom mu je vrnilo v trenutku zavest, da je pograbil z obema rokama za cehto, ki se je dvigala navzgor. Ko se je pognal iz vodnjaka, je stala pred njim njegova — Neža! Z zadnjimi močmi je pokleknil pred njo, ji objel kolena in med solzami obljubljal: »Nikdar — nikdar več, ti Neža, ti od Boga mi poslani angel.«

Neža je odnesla skesanega Matevža v hišo in mu stregla z vso nežnostjo tedne in tedne, ker je blodil v hudi pljučnici. Ko je okreval, sta napravila skupno romanje k Mariji Bistrici na Hrvaško in od tedaj je bil Tumpec: mož, mojster in vzgled kristjana v celi fari.

Nesreča, voda, smrtni strah in pravi trdni sklep so po Tumpecovem receptu zdravilo za trajno spreobrnjenje in do smrtne poboljšanje!

Nikakih skrbni več v jeseni

odkar ve vsaka pametna gospodinja, da se sadežni madeži dajo lahko in sigurno oprati. — To omogoča edino Schichtov Radion, ki pere sam in varuje perilo.

1296

Prodamo sedemletnega dobrega žrebca. Balkan, Maribor, Meljska cesta 29. 1220

Častna izjava. Podpisani Franc Babič, bogoslovec na Spodnjem Krapju, preključujem kot neresnične in izmišljene vse obdolžitve glede sramotenja križa po rajnem Jošku Rajh, posestniku na Moti, katere obdolžitve sem izrekel o njem o priliki primicije v Zamušanah dne 11. avgusta 1929, prosim za odpuščanje ter se zahvaljujem pokojnikovi Katinki Rajh na Moti in njenim otrokom, da so odstopili od vložene zasebne obtožbe. Ljutomer, 26. septembra 1929. — Franc Babič, bogoslovec. 1220

MOŽ V SIVI SUKNJI.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

»Da je vladar odpotoval v strogem incognitu in na povabilo cesarice. Saj veste, kako se mu muči, če cesarica le najmanjšo željo izrazi.«

»Žal!« je vzdihnil mož v sivi suknji. »Pa ne razumem,« je pridjal vprašaje, »če je cesar hotel v Malmaison —.«

»Topot ni šel v Malmaison. Cesarica je v Chartresu, v hotelu National, in si je zaželela, da bi jo cesar obiskal. In saj veste, njene želje so zanj povelje —. Koj je odpotoval v Chartres v spremstvu enega samega telesnega strežaja. Na srečo me je včeraj obvestil o svoji nameri. Prosil sem ga, da bi mu vsaj smel dati vojaško spremstvo, toda —. Pa saj veste, kak je. Prepovedal mi je. Ker sem pa vedel, da ste vi v Evreuxu, sem vam poslal brzega sela, ki bi vas naj obvestil o vsem in vi bi bili morebiti lahko poslali četo policistov v Chartres ter mesto mirno in tajno

zastražili —. Nocoj bo v Chartresu,« je zabriženo vzdihnil minister, »in jutri se vrne. Ta njegova potovanja v strogem incognitu so za mene večna groza in topot —.«

»— in topot,« je nadaljeval detektiv, ko je minister utihnil, ker si ni upal svojega strahu v besedah povedati, »topot so vašega sela prestrigli in ubili in vaše pismo, v katerem je gotovo bilo tudi par besed o vladarjevih potih, je prišlo chouanom v roke.«

»Chouanom —?« se je prestrašil minister. »Kako vam ti pridejo na misel?«

»Nekaj zločincev, ki smo jih prijeli v Caenu o priliki napada na grad de Gisors in ki smo je po vašem naročilu odpravili v Pariz, so predvčerajšnjim ušli iz ječe v Evreuxu. S policijskim komisarjem sva bila na potu k vam, da vam poročava, ko sva našla umorjenega sela v gozdovih blizu Mantesa.«

Vojvoda Otrantski je zaklel. In čeprav je tekom svoje težavne službe že imel opravka z marsikaterim nevarnim atentatom na življenje vladarjevo, mu je vendar vsa kri šinila k srcu in prebledel je ko stena pri misli na strahovite možnosti.

Mirneje je črez nekaj časa nadaljeval:

SOCIALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-
rajevo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.—
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

V „Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 1-20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah.

Mala oznanila

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO.

Zaslужek!

Prodajalce posnemalnikov iščemo proti dobri plači. Javiti se „Tehna družbi“ Ljubljana, Mestni trg 25/I. 1088

Vajenca s hrano opoldan sprejem. Ciril Razboršek, mizarstvo, Taborska ulica 22, Maribor. 1242

Lepa hiša z velikim zelenjadnim vrtom ob okrajni cesti, pet minut od cerkve, 20 minut do železniške postaje. Primerno tudi za trgovca. Dopice pod »Ugoden prostor« na upravo Slov. Gospodarja. 1175

Posestvo na prodaj. Velika zidana hiša, velike njive, lep sadonosnik, novo nasajen vinograd. Marica Simonič, Nadbišec št. 13. 1230

REDNI OBCNI ZBOR GOSPODARSKE ZADRUGE V ORMOZU,

se bo vršil dne 10. oktobra 1929 ob 8. uri zjutraj v kletarski gostilni z sledečim dnevnim redom:

- 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1928. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepen, vrši se pol ure kasneje in na istem mestu in v istim dnevnim redom drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. 1247

Godbeni instrumenti. 25 instrumentov v zelo dobrem stanju, nekaj celo novih po zelo ugodni ceni na prodaj. Lepa prilika za novoustanovljeno godbo. Josip Petrovič, Zagata ulica 3, Pobrežje, Maribor. 1222

Zaboječke za sadje ima v zalogi po nizki ceni Mariborska lesna industrija Al. Domicelj, Koroška cesta 46. 1235

Škop ržen ali dolgo rženo slamo kupim večjo množino. Ponuditi na Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 1227

Sadno drevje v več najboljih sortah je dobiti po 28. oktobru pri drevesnici Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 1228

Kupujem žimo in ščetino. Ivan Deutschmann. Maribor, Ptujaska cesta 1. 1233

Najugodnejše prodate — kupite (tudi najem) hiše, posestva, mlina, žage, trgovine, gostilne pri »Marštan«, Maribor, Koroška cesta 10. 1240

Izid žrebanja

za cerkev v Stični, dne 22. septembra 1929.

Glavni dobitek srečka 16767, drugi dobitek 7776, tretji dobitek 14480. Po 1000 Din: 8091, 6799, 591, 7207, 5022. Dobitki po Din 500 štev.: 3369, 6849, 9013, 11546, 6374, 5696, 7539, 17721, 18185, 6539.

Table with 18 columns showing lottery results (Dobitki po 100 Din) for various numbers. Includes a large exclamation mark graphic.

Za eventuelne pomote ne odgovarja uredništvo.

Advertisement for 'VELIKA PRATIKA' (Great Practice) by Blasnikova. Includes text: 'IZŠLA JE Blasnikova VELIKA PRATIKA za navadno leto 1930, ki ima 365 dni.' and 'VELIKA PRATIKA je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrabtan.'

Zakonska, ki razumeta vsa poljedelska dela, zmožna slovenskega in nemškega jezika, mogoče brez otrok ali eden ne pod deset let se takoj sprejmeta z dobro plačo in lepim stanovanjem. Osebo predstaviti. Podliesnig, Maribor, Badlova 16. 1241

Proda se lepo posestvo skupaj 10 oralov v bližini Zgornje Polskave. Cena se izve pri g. Černej Zofija, Morje, Fram. 1199

Sprejem čvrstega, zdravega, poštenega hlapca, ki mora biti dobrega obnašanja za razna hišna in poljska dela. Znati mora tudi nekaj mizarkega, tesarskega in zidarskega dela za mala popravila pri hiši. 1169

»Kateri izmed zločincev so ušli, pravite?«
»Marki de Trévargan predvsem,« je našteval mož v sivi suknji.
»In markiza —?«
»Ne. Je še nismo prijeli. Ni bila neposredno udeležena pri caenskem atentatu. Lahko pa jo vsak trenutek primemo, če bi bilo treba.«
»Še kdo drug?«
»Dva chouana, Siva glava in Beli kljun, najdrznejša in najhujšobnejša lopova, kar jih zemlja nosi.«
»Enega teh je gospodična Plélan plačala, da bi vas ustrelil,« je suho pripomnil gospod minister.
Na to pripombo pa mož v sivi suknji ni odgovoril, le njegov sicer vedno blede in brezbarvni obraz je dobil pepelnato sivo barvo. Gospod vojvoda Otrantski, ki je o tej romantični dogodivščini svojega tajnega detektiva nekaj malega zvedel, še mnogo več pa slutil, se je nekam hudomušno smehljajal.
»Zadnje, kar sem čul o Plélanih,« je pravil, »je bilo, da se je gospa Plélan naselila nekje na jugu pri sorodnikih, da pa je lepa Konstanca ostala v Evreuxu. Nečakinja je, kakor veste, gosпода Trévargan in vsa Francija nima navihanejših in drznejših zarotnikov kakor sta ta dva. Gospod Trévargan je vzor previdnosti, Konstanca Plélan pa je posebljena drznost. Oba tvegata vse, tudi življenje, za gnilo stvar Burbonov.«
»In oba sta na svobodi,« je pridjal mož v sivi suknji nepotrpežljivo. »In vladar potuje brez spremstva po deželi —.«
»Mislite, da je Konstanca Plélan v kaki zvezi z begom chouanov?«
»Mislim, da je prav ona glavni povzročitelj,« je povedal Fernand in niti ministrovo ostro opazujoče oko ni moglo opaziti ne najmanjše spremembe v resnem obrazu detektiva. »Prav nič ne dvomim, da je prav ona pomagala stricu in njegovim drugom k begu, kolikor so potrebovali pomoči od zunaj, po posrečenem begu pa da jih je ona skrila.
Toda čas beži, dospod minister,« je rekel nemirno, »in vladar, pravite, je na potu —.«
»Odpotoval je davi ob šestih. Zvečer bo v Chartresu.«
»Ne bo nikdar,« je slovesno povedal mož v sivi suknji, »če so mu, o čemer sem sicer čisto prepričan, Siva glava in njegovi ljudje zastavili pot.«

»NEDELJA?«
Sic naročeni na list
Izbija vsak teden? prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razbogo ter druge produčne verske članke, razen tega pa tudi lepo povest »Otroci naše ljube Gospe« in mične zgodbice za deca. Stane mesечно le 2.— Din (letno 24.— Din). Se danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: Uprava NEDELJE, Maribor. Slomščekov trg 20.

NEDELJA?
Sic naročeni na list
Izbija vsak teden? prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razbogo ter druge produčne verske članke, razen tega pa tudi lepo povest »Otroci naše ljube Gospe« in mične zgodbice za deca. Stane mesечно le 2.— Din (letno 24.— Din). Se danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: Uprava NEDELJE, Maribor. Slomščekov trg 20.

Veletrgovina in industrija konfekcije

Dandanes zahteva življenje, da se ravnamo po modri!

966 Pred nakupom plašča pišete ano dopisnico veletrgovini STERMECKI, nar kar dobite takoj najnovejši ilustrovani cenik z več tisoč slikami popolnoma zastoj. Tamkaj najdete razen mnogih tudi sledeče plašče najmodernejšega kroja po zelo nizkih cenah: Meltin Din 314, Saja 398, suknen 495, kasha 485, velur 815, rips 1350, pliš 1300. Naročila čez Din 500 poštuine prosto. Kar ne ugaia se zamenja ali vrne denar. 965

R. STERMECKI, CELJE, št. 24, Slov.

Izjava.

Podpisana Jožefa Jelen, šivilja v Logarovcih, preklicujem svoje obdolžitve napram gospej Mariji Zmazek iz Maribora kot neresnične, prosim odpuscanja ter se zahvaljujem za odstop od zasebne tožbe. Logarovci, dne 29. septembra 1929.

1287

Jožefa Jelen.

Pljuča! Pljučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina. 1229

Brez škode perete samo z milom!

Omeščajte vodo z navadno sodo, vsled česar bode te prihranili na potrošnji mila. Izbirajte pa vedno le ono, na katero se lahko zanesete. 1232 Ne pozabite pri tem na

terpentinovo milo „GAZELA“.

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti nobenega rentnega davka ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

»To je prav tisto, kar me vznemirja,« je dejal minister in mraz ga je stresel.

»Sedaj je ura sedem, v pol uri bi lahko poslal četo policije za njim, pa če ga bodo došli, to je zelo dvomljivo. Pred uro je zapustil Versailles, v zasebni kočiji potuje in s konji, ki, kakor veste, z vetrom dirjajo za stavo. Zameno bo dobil spotoma in brez prestanka bo potoval. Moji ljudje nimajo takih konjev —.«

»Dajte mi najboljšega konja iz vaših hlevov, gospod minister. Dohitel ga bom.«

»Vi, Fernand —?« se je neverno zavzel vodavoda. »Kaj bode te vi — sami!«

»Ne vem. Po bližnjicah bom hitel in utegnem ga prehiteti. Vsak pedenj zemlje poznam. Dojdem ga in ga posvarim. Voznika ima, mislim, in njegov sluga, pravite, potuje z njim. Dobro. Štirje bomo in dovolj nas bo, da odbijemo napad.«

»Ampak, dobri moj Fernand,« je dvomil minister, »ko pa niti ne vemo, po kateri cesti da bo potoval —. Kakor veste, lahko potuje po glavni cesti Pariz—Chartres, ki pelje naravnost, pa je zelo obljudena, ali pa čez Houdan in —.«

»Obe cesti se snideta pri Maintenonu, prehitim ga po bližnjicah čez travnike in polja, če mi daste svojega najhitrejšega konja, gospod mi-

nister. Če vi ne veste, kod bo potoval,« je pridjal z nepobitno bistroumnostjo, »potem tudi chouani tega ne vedo in ga bodo čakali kje onstran Maintenona.«

»Razen če so številni dovolj in zasedejo obe cesti —.«

»Teško, da so imeli čas za take obsežne priprave. Razen tega sta obe cesti precej obljudeni in peljeta po odprtem svetu, ki za zasedo in napad ni pripraven. Še le onstran Maintenona pelje cesta po gozdovih in je samotna, posebno po noči.

Konja, gospod minister!« je prosil mož v sivi suknji in njegove ostre, globoko ležeče oči so se mu bleščale v navdušenju. »Konja mi dajte! Deset let življenja žrtvujem za najhitrejšega konja iz vaših hlevov!«

Minister ni rekel ničesar več. Tudi on je bil mož odločnosti in dejanj, tudi on je bil ob tisti uri še ves goreč za Napoleona, ki ga je par let pozneje nezvesto zapustil, tudi on je vedel ceniti gorečnost in vnemo, ki je žarela iz vse brezpomembne osebnosti dobrega, suhljatega moža v sivi suknji.

Pozvonil je, dal potrebna naročila in dvanaest minut pozneje je bil Fernand že spet v

Novo!

LEGENDE SV. FRANČIŠKA.

Knjiga za oktober.

To knjigo lepih zgodb o velikem svetniku je napisal znani pisatelj Franc Ks. Meško. Vsak naj to knjigo prečita! Veliko pravega vesolja bo užil. Spoznal bo blagoslov preprostega življenja, ki pa je bogato na notranji sreči. — Knjiga „Legende sv. Frančiška“ stane broširana Din 16.—, vozana Din 24.—

Naroča se v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

Specialiteta :
Krstna oprema
L. PUTAN, Celje
 Ustanovljeno leta 1898

1086

Manufakturna trgovina
ANTON MACUN - Maribor

Gospodsk. ul. 10
DRIPOROCA

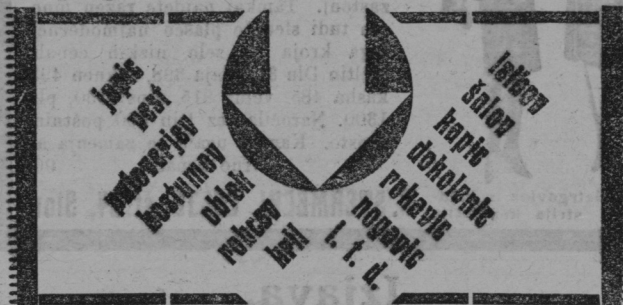
blago za hmeljske vreče, izgotovljene moške obleke od Din 290.— naprej, dečke obleke od Din 99.— naprej, zimske vrhnje suknje od Din 330.— naprej. Istotako nudi vse vrste štofa, volne, barhenta, nepremočljivega platna, blaga za zimske plašče, konjske odeje in koce po izredno nizkih cenah.

Vsakdo se naj pred nakupom ogleda veliko zalogo ter se prepriča o nizkih cenah. 980

Dva močna 16 let stara učenca se sprejmeta takoj v uk za železo-strugarsko, kovarsko in strojno ključavničarsko obrt. Učenec je pre-skrbljen s hrano in stanovanjem. Pismene ponudbe na naslov: »Zavoras, Laško. 1190. Viničar s 3—4 delavskimi močmi se sprejme. 1194. Naslov v upravi lista.

Moški, ženske, stari, mladi!

Vam vsem je naša znana PLETARNA za to zimo pripravila veliko izbiro toplih pletenik

Vse iz čiste volne in tako po ceni, kakor še dosedaj nobeno leto. Zato pa predno, te reči kupite, si ogledjte to

veliko zalogo v pletarni **M. VEZJAN** Maribor, Vetrinjska ulica 12

Vajenca

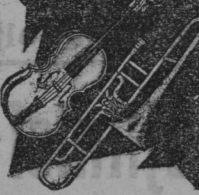
iz poštene hiše takoj sprejemem. STANKO KOKOŠINEK, trg. vrtnar, Celje Sp. Hudinja 9. 1176

SODE za vino, dobro ohranjene, močne izdelave, v velikost 80 sodov po ca 600—700 litrov in 15 sodov po ca 300 do 500 litrov proda po ugodni ceni **Ivan Pirc sodar** Dravljice pri Ljubljani. Sodi so takoj uporabni. 1178

Prvovrstna glazbila direktno iz **TOVARNE** oziroma tovarniškega skladišča

Veliki ilustrovani

CENIK

Naročite ga od največje odpreme tverke glazbil v Jugoslaviji:

MEINEL I HEROLD tovarna glazbil, gramofonov in harmonik podružnica **MARIBOR**, br. 106-B 1159

- Violine od Din 95.— napr.
- Tamburice od Din 98.— napr.
- Mandoline od Din 136.— napr.
- Trube od Din 595.— napr.
- Gramofoni od Din 345.— napr.
- Roč. harmonike od Din 85.— napr.

Naročite se na „Slov. Gospodar“!

Lepo in trpežno zimsko blago

za obleke kupite najcenejše v manufakturalni trgovini **Srečko Pihlar**

1219 Maribor Gosposka ulica 5

Prodam takoj hišo z dvema sobama, gospodarskim poslopjem in njivo ter vrtom. Prodajam tudi Singer šivalni stroj za krojače. Franc Rošker, Hajdosi pri Ptuj. 1215

Iščem deklico, šole prosta, dobra plača. Dopisi pod »pri Radgoni«. 1216

Trsnikarji pozor!

Imam v ormoškem okraju dva orala primernega zemljišča za trtnico na prodaj. Reflektant ima stanovanje in hrano v hiši. Ker primanjkuje v tem okraju trtnic, je dober uspeh zasiguran. Več se izve pri pošti Sv. Tomaž pri Ormožu. 1212

Sprejem učenko za strojno pletenje. Hrana in stanovanje v hiši. Vse drugo po dogovoru. B. Pušnik, Vojnik pri Celju. 1211

Klapca h konjem, vajenega poljskega in vinogradnega dela, poštenega, zdravega in pridnega sprejme takoj **Mihael Lapuh**, trgovec Dobova. 1221

USNJE

in čevljarске potrebšćine, kakor tudi vsakovrsne gornje dele čevljev

kupite najboljše in najceneje pri **Vaclav Vošinek**, trgovina z usnjem Maribor, Koroška c. 18

bedlu. Utrujenost je padla od njega kakor star, obnošen površnik. Pa saj na utrujenost tudi ni imel časa misliti. Zunaj na chartreski cesti so vihrali ko brzi veter konji s cesarsko kočijo in najdragocenejše življenje Francije je ogrožala tolpa drznih morilcev, ki se niso ustrašili niti najdrznejših sredstev v dosego svojih namenov. Nekje med potom so prežali in vladar se je morebiti prav ob isti uri nič hudega sluteč in nezastražen vozil v nastavljen past —

Naprej, naprej, Fernand! Brzi konji iz cesarskih hlevov so že dve uri pred teboj!

Po pariških ulicah brni in hrumi življenje velikega mesta kakor vsak dan. Možje hitijo po svojih poslih, ženskam se mudí na trg, vojaki in častniki odhajajo na svojo dolžnost. Pa vsak se za hip ustavi in začuden gleda, ko pritopota po ulicah silen belec, da se iskre krešejo izpod njegovih kopit. In konj in jezdec grmita mimo v blaznem diru ter izgineta proti Versaillesu.

3.

Kak kilometer onstran Maintenona, tam, kjer glavna cesta iz Pariza v Chartres zavije v gozdove in se odcepita od nje dve stranski poti.

ena v Houdon, druga v Dreux, tam je stala leta 1811 samotna krčma ob cesti.

Ni bila lepa. Preprosta štirioglasta stavba je bila brez vsakih okraskov, čepela je na križišču trdo ob robu gozda, košati hrasti in visoki kostanji so jo obdajali, med njimi je stala tu pa tam tudi kaka murva, nad vrati pa je zanemarjeno visela deska z vabljivim napisom »Kmetški raj«.

Glavna cesta je s svojim bolj redkim prometom oskrbovala krčmo s par gosti, s takimi vsaj, ki se niso ustrašili njene negostoljubne zunanjosti in njenega ne ravno dobrega glasu. Po-deželski ljudje, ki so morali v Chartres, so čakali pri njej na poštni voz in so iz dolgega časa morebiti stopili v umazano gostilniško sobo na kozarec pekoče kislice, ki jo je Alain Gorot, njen gospodar, doneče nazival »šumeči nektar«, večinoma pa je stala krčma čez dan zapušćena in prazna. Kajti njeni redni gostje, različni dolgo-postrneži, postopači in druga taka še nevarnejša sodrga, ti so se shajali v njenih slabo razsvetljenih kotih le ponoči, po dne pa se se rajši skrivali v varnem zavetju gozdov pred čuječo policijo.

Izšel je Lin II. zvezek!

Res niste še naročili

Karl Mayve knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostane bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ZA JESEN IN ZIMO!

**Velika
izbira**

Oblek za moške à Din 290.—, 380.—, 450.—, 590.— i. t. d.
za fante od 12 do 17 let, Din 220.—, 250.—, 330.—, 380.— i. t. d.
za fante od 3 do 6 let, Din 80.—, 120.—, 130.—, 160.— i. t. d.
za fante od 7 do 11 let, Din 90.—, 130.—, 190.— i. t. d.

Zimske suknje, kratke Din 330.—.
s pliš ovratnikom, Din 450.—, 540.—, 580.—.

Zimski raglani, double Din 520.—, 600.—, 700.—.

Klobuki, kape, zimsko perilo, copate, rokavice, nogavice, čevlje
ter vsakovrstna oblačila, kupite najugodnejše v konfekcijski trgovini

JAKOB LAH, MARIBOR

Glavni trg št. 2

Oglejte si izložbe!

1205

Cene brez konkurence!

Hočete se rešiti Vašega revmatizma in protina?

Trganje in bodenje v udih in sklepih, otekli udi, skrivljene roke in noge, trganje in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje.

Jaz Vam nudim zdravilno pitje, ki razkroji sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ne kako univerzalno ali tajno zdravilo, ampak en produkt, ki ga proizvaja narava sama za odrešenje bolečavega človeštva.

Vsakemu dam brezplačno za poskus! 1223

Pišite mi takoj in Vi dobite od mojih po celem svetu nahajajočih se skladišč popolnoma brezplačno in franko en poskus obenem z podučljivo razpravo. Vi se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju.

AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF, Bruchsalerstrasse Nr. 5. Abt.: 24

Lep postranski zaslužek nudimo sposobnim osebam na deželi. Dopisi na: Poštno ležeče Račje št. 12808, znamko za odgovor. 1216

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

RILNE PASE

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijevе nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah. 121

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, meljoracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje na južodnejše.**

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči mariborska oblast z vsem svojim premoženjem in z vs. svojo davčno močjo.

Zato je zavod najvarnejši v celi oblasti.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

Nova trgovina

Tekstilni Bazar, Maribor,
Vetrinjska ulica 15

nudi najceneje blago za obleke, svilene robe že od 20 Din naprej, cajgaste robe od 5 Din naprej itd.

876

Majerja z 4-5 delavnimi močmi sprejme A. Misita, Jarenina 47. 1187

Divje kostanje

kupim in plačam najboljše, istočasno iščem nakupovalce. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1181

Novi sodi 300 in 400 l na prodaj, več sodov skupaj po 1 Din 20 p liter. Zvonar, sodarstvo, Stari trg, Slovenjgradec. 1214

Drevesca, jabolčna in hruškova, brez gnojnjaja vzgojena, po Din 15 komad oddajam 15. oktobra dalje samo osebno, ker je zaloga mala. Kupujem jabolčne peške; Ponudite in navedite ceno. Anton Jelen. Št. Ilj, Velenje. 1217

Prodajam ali zamenjam posestvo; nova hiša z vinogradom s 3 orali zemlje. Poizve se v Laporju pri Ivanu Kaukler, pošta Laporje, št. 52. 1213

Oglašujte

v Slov. Gospodarju.

Poznavatelji blaga kupujejo obleke, telesno in posteljno perilo samo pri **FRANC KOLARIČ, APAČE**

Za zimo je došlo:

- Srajce, porhanti od 10-16 Din
- Porhanti za obleke od 10-20 "
- Blago za ženske obleke od 40-120 "
- Blago za ženske manefine od 60-160 "
- modne stvari
- Blago za suknjice in obleke od 50-200 "
- Zgotovljen zimski moški suknjič od 250-600 "
- Zgotovljene moške obleke od 290-500 "

1180

LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR
Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša tvrdka za nakup galanterije, pletenine, kraškega blaga ter igrač na drobno in debelo. 577

Oglejte si cene!

NOGAVICE

ženske, moške, otroške.
Perilo, pletenine, bombaž, svila.

DMC. VOLNA,

bombaž, svila za ročna dela in pletenje.

Potrebščine za šivilje in krojače.

Josip Šerc

Maribor
Aleksandrova c. 23

Oglejte si cene!

1147

Revolucija
v mizarški stroki!

MIZARSKI LES
INFORMACIJE DAJE DRUŠTVO ZA OBRATNE POTREPŠTINE "U OSNEKU."

Foto atelje MEYER

Maribor, Gospodska ulica šte. 39. Najboljša izpeljava fotografij in nizke cene. 1157

Marko Čutič

Kotlar

Maribor

Slovenska ulica 18

Priporočam svoje lastne izdelke, kakor: kotlje za žganje in za vodo ter perilo, posodo za kuhanje, cevi vseh vrst za tovarne, različne aparate. Izvršujem tudi točno in solidno vsa v mojo stroko spadajoča dela po brezkonkurenčnih cenah. — Vse vrste novejših sistemov Alfa. 1037

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Posojila na vknjižbo, porošivo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.